

Bērnu uzturs.

Kas jāzina, lai tas ir veselīgs, sabalansēts un garšīgs. Gastroenteroloģes Iritas Rodertes un mammas levas Štro pieredze.

→ 5. lpp.

Kur un kāds būs rūpniecības preču tirgus.

→ 3. lpp.

Notāra padoms par mantojuma lietām.

→ 7. lpp.

Par dubultslepavību

Ēdoles Ābeļkroga mājās – attaisnojošs spriedums.

Kriminālprocess nosūtīts prokuratūrai vēlreizējai pirmstiesas izmeklēšanai.

→ 4. lpp.

Pielikums

RADQŠĀ Kuldīga

▪ Siguldas operas svētku organizators **Dainis Kalns**.

▪ Līdz 25. augustam Kuldīgas muzejā – **Helēnas Heinrihsones** audzēkņu gleznu izstāde.

▪ Vai kultūras pasākumu organizēšanā pašvaldība konkurē ar privāto biznesu?

▪ Pirmoreiz Kuldīgā – *Demokrātijas kafejnīca*.

▪ Dizaina filmu festivāls raisa pārdomas.

▪ Pilsētas svētki – vai obligāts modes aksesuārs? **Ievas Rupenheites** eseja.

▪ **Maijas Jankovskas** grāmata *Vecumdienas par senioru dzīvi Latvijā*.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Cena
0,68 eiro

Nr. 90
(11 472)

Piektdiena, 2019. gada 9. augusts

Maģie suiti svinēs 60

„Daudzos kopā būšanas gados esam saradušas kā vienas rokas pirksti, un dūrē ir spēks!” saka etnogrāfiskā ansambļa *Maģie suiti* piecas ilggadējās tā dalībnieces. Rīt Jūrkalnē *Maģie suiti* svinēs sešdesmito pastāvēšanas gadskārtu.

Rīt Jūrkalnē *Maģie suiti* svinēs 60. gadskārtu.

Tautas namā būs Daces Dēliņas-Lipskas gleznu izstāde *Saucējas*,

13.00 režisore Dace Micāne-Zālīte un etnomuzikologs Vilis Bendorfs risinās sarunu *Jūrkalnes dižās suitenes*.

18.00 Ugunsplāvā *Maģie suiti* dižosies koncertā *Kādus redzu ciema ļaudis, tādu laižu valodiņu*.

Pēc tam – lustīga dancošana kopā ar kapelu *Suitu muzikanti*.

Etnogrāfiskā ansambļa *Maģie suiti* dalībnieces: Taiga Reķe, Baiba Trauberga, vadītāja Ilga Leimane, Kristīne Skrulle, Mairita Ansons un Ilona Niedoliņa.

Jūrkalnē kopīgas sadziedāšanās tradīcijas esot tik senas, ka grūti noteikt, kurš ir īstais ansambļa dibināšanas datums. Kopš neatminamiem laikiem kaimiņu sievas svētdienas rītos nākušas kopā sadziedāt, nevieni svētki neesot pagājuši bez apdziedāšanās burdonā. Kā ansambli dziedātājas sevi pieteikušas 1959. gadā Popes estrādē kādā kolhoznieku pasākumā. Ansamblim nosaukums *Maģie suiti* ieviests aptuveni pirms trīsdesmit gadiem. Kopš 2000. gada to vada al-

sundziece, arī etnogrāfisko ansambļu *Suitu sievas* un *Suitu vīri* vadītāja Ilga Leimane.

Rīt pasākumā kā goda vieses aicinātas arī toreizējās dziedātājas Marija Rudzāja, Nellija Dadze, Valija Ansons, Ausma Tetera un Marta Putniņa. Kādu laiku ar viņām kopā dziedājušas un nu tradīciju turpina tagadējās piecas dalībnieces – Kristīne Skrulle, Baiba Trauberga, Mairita Ansons, Taiga Reķe un Ilona Niedoliņa. Visas atzīst, ka jaunībā par folkloru

un suitu tradīcijām neesot bijusi interese. Šķitis, ka jauniem cilvēkiem nepiestāv par ko tādu vispār interesēties. Katru ceļš līdz dziedāšanai atvedis nejauši, bet nu savu dzīvi bez tās pat iedomāties nevarot. Viņas nekopjot suitu tradīcijas, bet dzīvojot tajās. Katrai ir pašas darināts tautastērps, tajā gērbties esot tik pierasts, ka jūtoties jau ikdienišķi. Savas identitātes apzināšanās dodot spēku.

Jolantas Hercenbergas teksts un foto

Pirmdien, 12. augustā:

- Kas jauns Nīkrāces pagastā.
- 1905. gada ielas stāsti.
- Upēņu audzētājs Ēriks Grinbergs.
- Latvijas simtgades stipendiāte Daniela Reimane.
- Konkursa *Sakoptākais mežs* finālā – Ilga Sedliņa.

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Ar cerību
nākotnē

Daiga Bitiniece,
tāl. 63350567;
daiga.bitiniece@
kurzemnieks.lv

Kā jau iepriekš solījusi, biedrība *Līdere*, kas Kuldīgā organizēja iedvesmojošu sarīkojumu darbīgām dāmām, vēlāk atbrauca ekspedīcijā, apmeklējot vietējās novada uzņēmējas klātienē.

Ciemojušās *Mazsālijās* pie Gunitas Štorhas, zemnieku saimniecībā *Ballas*, kur par medus un bišu lietām stāstījuši leva un Helmutis Bergholdi, starus fermā *Nornieki* pie Andas Šīmanes un Kabiles muižas vīna darītavā pie Laumas Grīvas, labus vārdus veltot visām uzņēmējām. Izstaigājušas arī pašu pilsētu. Un nu lasu jūsmīgās atsauksmes feisbukā, piemēram, „Kuldīga ir viena no tām, kas sevī ievēl, piesaista un kurā allaž gribas atgriezties. Te vienmēr ir ko redzēt un it kā atklāt no jauna. Kuldīga ir izcila ar to, ka saglabā savu vēsturisko šarmu, rāda to un lepojas ar to.” Viss dāmām patīcis, arī pilsētas kafējnīcas, profesionālā gide Inga Trumsiņa u.c.

„Vide aizvien
skaistāka. Bet
cilvēku arvien
mazāk?”

Jauki par vietu, kur jau 35 gadus dzīvoju, dzirdēt labas atsauksmes. Bet, lai neieslīgtu pašapmierinātībā un pašpateikamībā, labi ir arī apzināties vairākas lietas. Pirmkārt – kas ir šie darītāji, kam pateicoties izdēvies Kuldīgu celt saulītē. Jo tas nav ne viens, ne divi cilvēki, lai arī liela loma bijusi cilvēkiem svarīgos posteņos, piemēram, ilggadējam galvenajam arhitektam

Aldim Orniņam un tagad Janai Jākobsonēi, abiem izprotot, kas ir pilsētas vērtība, un to sargājot no īslaicīgu ērtību un modes vēsmām. Otrkārt – cik tas svarīgi vietējiem? Vai nav tā, ka vairāk to novērtē iebraucēji? Un treškārt – kuldīdznieki nav vienīgi, kas rūpējas par apkārtējo vidi. Nupat biju Vidzemē – Vecpiebalgā, Jaunpiebalgā, Raunā, Ērgļos, Cēsīs. Ir skaisti, ir sakopti, ir prieks par Latvijas laukiem un pilsētām, par čaklajiem cilvēkiem, par darbu un kārtības mīlestību.

Taču atpakaļ skaudrajā realitātē atmet statistika par iedzīvotāju skaita sarūkšanu mūsu Dievzemītē. Centrālās statistikas pārvaldes dati rāda, ka, salīdzinot 2009. gadu ar 2018. gadu, Kuldīgas novada iedzīvotāju skaits samazinājies par 13%, Skrudas un Alsungas novadā par 16%. Bet pēc SIA *Karšu izdevniecība „Jāņa sēta”* prognozēm 2030. gadā, salīdzinot ar pašreizējo situāciju, tas samazināsies vēl vairāk – Kuldīgas novadā par 17%, Alsungas – par 18%, Skrudas – par 20%. Demogrāfs, Latvijas Universitātes profesors Pēteris Zvidriņš gan aicina nekrist pesimismā un prognozē, ka jau pēc 15–20 gadiem iedzīvotāju skaits varētu stabilizēties. Esot aplēses, kuras rāda, ka 2037. gadā vajadzētu pat sākties iedzīvotāju skaita pieaugumam. Labs indikators esot gaidāmais vidējais mūža ilgums, ko nodzīvos jaundzimušie, un arī dzimstības līmenis paaugstinās. Lai nu tā būtu, bet līdz tam jānodzīvo. Un jāmeklē veidi, kā novados piesaistīt speciālistus, jaunas ģimenes, attīstīt darba vietas ar normālu atalgojumu, nodrošināt labu izglītību, veselības aprūpi utt.

MANUPRĀT

Skrējiens ar skaistu galamērķi

Jau rīt Kuldīgas ielās atkal pulcēsies skrējēji no visas Latvijas, jo klāt „Bigbank” skrien Latvija 14. Kuldīgas pusmaratons. Pērn tika iedibināta jauna distance, kas iepriekš bija veltījums Latvijai simtgadē, bet šogad pārtapusi par labdarības skrējienu. 2,5 km garā distance *Mans skrējiens Kuldīgai* pat īsti nav nosaucama par skrējienu vai sacensībām, tas būs skaists, pārsteigumiem bagāts un pacilājošs ceļojums cauri mūsu pilsētai kopā ar visu Latviju un vienotu mērķi. Daļa no dalības maksas tiks izmantota, lai piepildītu mazās kuldīdznieces, ar Vesta sindromu sirgstošās Martas un viņas mamma Agates sapni – doties kopīgā atpūtā. Milzīgs prieks par kuldīdzniekiem, kuri aktīvi piesaka dalību šajā distancē, jo tā tiešām paredzēta ikvienam – skrējējam, gājējam, nūjotājam un pat mammai ar bērnu ratiņiem. Un ļoti ceram, ka šī aktivitāte nerimsies un vietējie atbalstīs iniciatīvu, lai arī turpmākajos gados mēs kopā varētu piepildīt citus, tikpat īpašu cilvēku sapņus.

Pieteikties *Manam skrējienam Kuldīgai* var arī Kuldīgas vieglatlētikas manēž Dzirnau ielā, dalības maksa tajā ir trīs eiro. Turklāt pēc skrējiena katrs dalībnieks saņems skaistu piemiņas dāvaniņu un gardumu.

Antra Grīnberga, tālr. 20505791, antra.grinberga@gmail.com

LASĪTĀJS NEAPMIERINĀTS

Aizaugušas pieturas

Esam saņēmuši lasītāja jautājumu par ceļu Kuldīga–Basi. Lasītāju neapmierina aizaugušā pietura *Ķirši*. Lai apskatītu autobusa kursēšanas sarakstu, esot jābrien zālē.

Atbild Latvijas Valsts ceļu preses sekretāre Anna Kononova: „Valsts autoceļos zāle tiek pļauta 1–2 m platumā vienu vai divas reizes vasaras sezonā atkarībā no autoceļam noteiktās uzturēšanas klases. Kuldīgas novadā zāles

pļaušana A uzturēšanas klases valsts autoceļos uzsāka jūnija mēnesī, B klases – jūlijā. C klasē plānots uzsākt zāli pļaut augustā. Fotografijā redzamajam autoceļam ir C uzturēšanas klase. Autoceļu uzturēšanai finansējums ir trīs reizes mazāks nekā nepieciešams, tādēļ prioritārā kārtā tiek veikti darbi, kas ietekmē satiksmes drošību, kā arī uz tiem autoceļiem, kur ir visintensīvākā satiksme.”

Lāsmas Reimanes teksts un foto

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā vērtējat Kuldīgas rūpniecības preču tirgu?

Vita Ozola, bezdarbniece: – Es tur neieņēmos. Noteikti, ka ir cilvēki, kam to vajag, tur noteikti lētākas kaut kādas lietas. Pēdējo reizi tur biju pirms kādiem 20 gadiem, kad mani bērni bija maziņi. Tirgus izskatās briesmīgi, tāds nepatīkams. Man liekas,

ka mūsu pilsētā tāds tirgus ir izsmiekls. Domāju, ka vieta, kur to plāno ierīkot, ir ideāla, jo tuvumā ir pārtikas tirgus.

Marika Pavlovskā, mājsaimniece un mamma: – Es jau vairāk neatceros, kad pēdējo reizi tajā biju. Kādam jau to vajag, nebūtu slikts, ja telpas būtu jēdzīgas. Tās ir briesmīgas. Es pat nezīnu, vai pārceļšana ko mainītu, varbūt arī ietu biežāk, jo tepat otrs tirgus. Kādreiz, kad abi tirgi bija blakus, tad vienmēr bija pilns.

Velta Markovskā, pensionāre: – Man neko nevajag, to, kas nepieciešams, atved meita. Ja to tirgu pārceļtu tuvāk centram, tas ietekmētu gan, jo tad es noteikti aizietu, tur jau var atrast vajadzīgo. Bet uz tagadējo vietu es noteikti neietu. Telpas ir drūmas, bet jāsap, kā ir, – kurš tirgus tad ir īpaši mājīgs.

Gunta Tomsonē, pavāre: – Kaut kad ir būts, pirms kāda pusgada, bet es tur neieņēmos. Grūti pateikt, kāds sortiments, bet gan jau vajag vecākiem cilvēkiem, kas nekur nevar aizbraukt, jaunajiem droši vien nevajag. Pats tirgus jau nav slikts. Tur vajag padomāt par telpām, lai siltāks, kad cilvēks grib ko pielaiot. Pārceļot jāpapildina un jāuzlabo.

Elīna Elza Kļava, Lāsmas Reimanes foto

Tirgotāji cer uz civilizētiem apstākļiem

„Ierakstiet lieliem burtiem, ka rūpniecības preču tirgus vēl aizvien darbojas Piltenes ielā 25. Kad pārceļsimies, par to noteikti paziņosim,” tā vakar *Kurzemniekam* solīja Kuldīgas rūpniecības preču tirgus tirgotāji.

LĪDZ GADA BEIGĀM

Vairākkārt esam rakstījuši, ka pašvaldība vēlas tirgu no morāli un tehniski novecojušā angāra pārcelt citur. *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* (KKP), kas tirgu apsaimnieko, piedāvāja astoņiem tirgotājiem pārtikas tirgus teritorijā novietot piecus 18 kvadrātmētru lielus kioskiņus. Tie tiktu nodoti nomas izsolē ar 300 eiro sākumcenu. Tirgotāju iebildumi galvenokārt bija par to, ka cena ir ļoti augsta, kā arī par to, ka vienā turpināt pārdot precis vēl visi astoņi uzņēmēji, kā raduši to darīt jau pēdējos 20 gadus. Viņi vienojās ar SIA *Latmeži* par privāta tirgus izveidi Adatu ielā 5 jeb tautā sauktajā *ceļa rajona sētā* pretī veikalam *Ziedu bāze*. Tirgotāji šos uzņēmējus sauc par investoriem. Kad KKP par pēdējo tirgus dienu noteicis 31. augustu, tirdzinieki vērsās pie novada domes ar lūgumu pagarināt nomas laiku līdz gada beigām vai līdz brīdim, kad jaunās tirdzniecības vietas tiks iekārtotas, jo veco padomju laika garāžu pārbūve kavējoties. Jūlija domes sēdē šis lūgums tika akceptēts.

PIE PRIVĀTĀ – LĒTĀK

Vakar, 8. augustā, tirgotāji *Kurzemniekam* pamatoja savu izvēli atteikties no KKP piedāvājuma. Viņi uzsvēra, ka viens no iemesliem bija piedāvāto kiosku kvadrātūra, iespēja piebraukt un izkraut precis. „Tur nav vietas. Turklāt esam astoņi, bet kioski ir pieci. Kurš paliks aiz borta? Tie 300 eiro ir tikai sākumcena, tie jau ir 16 eiro par kvadrātmētru – Vecrīgai atbil-

„Ceram beidzot uz civilizētiem apstākļiem. Vecajās garāžās būs labāk nekā šeit.”

SADARBĪBA NEAPMIERINA
Sadarbība ar KKP neesot pārāk veiksmīga. Vēl tagad neesot saņēmuši oficiālu atbildi uz 24. jūlijā rakstīto iesniegumu, kā

Uzņēmums *Latmeži* līdz gada beigām grib pārvērst padomju laiku garāžas rūpniecības preču tirgū. Līdzīpašnieks Oļegs Jaunzems pastāstīja, ka pašvaldībā viss ir akceptēts, pirmdien sāksies garāžu pārbūve.

stoši. Ja kāds ļoti gribēs to būdu un nosolīs kaut par 700 eiro, pēc tam taču nespēs samaksāt,” viņi pārliecināti.

Jautāti, cik šobrīd jāmaksā par tirdzniecības vietu, viņi atbild, ka vidēji 30 kvadrātmētri izmaksā ap 200 eiro, ieskaitot elektrību, bet apkure angārā nekad nav bijusi. Jaunajā vietā solot, ka jāmaksā būs ap 5 eiro par kvadrātmētru, arī par apkuri un elektrību, bet tas tirdziniekiem neuztrauc, jo katrs pats varēsot regulēt, cik daudz sildīties. „Ceram beidzot uz civilizētiem apstākļiem. Vecajās garāžās būs labāk nekā šeit.”

„Pirms 20 gadiem šeit ienācām uz laiku. Ja būtu zinājis, ka tā, nebūtu nācis. Šajos gados komunālajiem irē esmu samaksājis 70 000 eiro, bet pretī neesmu saņēmis gandrīz neko,” atzīst tirgotājs Imants Bušmanis.

arī neviens no KKP nav paziņojis par 25. jūlija domes sēdes lēmumu. Balstoties tikai uz presē rakstīto informāciju. Zinot arī, ka angāra sargam jautāts, vai viņš ir ar mieru strādāt šeit līdz gada beigām.

„Jau pirms 20 gadiem prasījām, lai pie angāra nobruģē mazu maļiņu un uzliek soliņu – veci ļaudis atnāk, bezspēkā nokrīt uz laikojamā beņķīša. Arī šī vieta būtu laba, ja tiktu attīstīta. Pirms vienām vēlēšanām domes priekšsēde solīja, ka mēs šeit būsim, kamēr uzbūvēs jauno tirgu. Nekā! Tagad runā, ka privātajam biznesam vajagot pašiem visu darīt, bet arī šeit par visu maksājām paši. Nebija tā, ka komunālie uztaisītu un teiktu, lai nākam,” tirgotāji ir neapmierināti.

PRECE PIEPRASĪTA

Tirgus prece ir iedzīvotājiem vajadzīga, par to pārliecināti visi. Sestdienās uz rūpniecības preču tirgu braucot no Saldus, Ventspils, Aizputes, protams, arī novada pagastiem. „Ja tas nebūtu cilvēkiem vajadzīgs, sen būtu savu darbošanos beiguši. Turklāt gribam būt kopā, nevis izklīst pa veikaliņiem, ar kādiem jau pilna Liepājas iela. Gribam mazu, jauku Kuldīgas tirgu. Iedzīvotājiem ļoti svarīga arī cena. Preci ņemam no tām pašām bāzēm, no kurām veikali. Mēs neturam

„KKP vairs nespēj uzturēt ēku, jo nomas maksa to nenosedz.”

pārdevējus, liekam mazāku uzcenojumu, jo strādājam tikai sev, tādēļ varam atļauties pārdot lētāk,” stāsta tirgotāji.

VĒL NEKAS NAV BEIDZIES

KKP tirgus apsaimniekošanas sektora vadītāja Dace Grehova uzskata, ka katra uzņēmēja tiesības ir izvēlēties, kur irēt telpas, bet esot žēl, ka ceļš iznāk tik ilgs. „Sākumā runājām par projektu, tad gājām ar izstrādātu projektu. Kad runājām mutiski, viņi mūsu piedāvājumu par kioskiem akceptēja, tiklīdz bija jāparaksta KKP valdes apstiprināti izcenojumi, atteicās. Bet mums, lai šo jautājumu atrisinātu, bankā būtu jāņem kredīts, to bez pamatojuma neviens nedotu.”

Uz pārmetumiem, ka KKP pašreizējā tirgus attīstībā nav ieguldījuši līdzekļus, viņa atbildēja: „Tirgotāju skaits samazinās, viņi angārā katru gadu izvēlas lētākas tirdzniecības zonas, nu jau mēs vairs nespējam ēku apsaimniekot. Uzturēt ēku nozīmē maksāt darbiniekam, elektrības izmaksas ir lielas, arī izdevumi par apsardzi, apdrošināšanu, ūdeni, atkritumiem, piebraucamā ceļa uzturēšanu kaut pāris reizi gadā.”

Viņa skaidro, ka oficiāla atbilde uz iesniegumu ar jauno piedāvājumu tirgotājiem sagatavota šajās dienās. „Kad visi atteicās no mājīņu īres, sagatavojām vienošanos, lai šķirtos kā draugi. Viņi lūdza vienošanos pagarināt līdz 31. augustam, tagad – līdz 31. decembrim. To dome akceptēja, bet ar nosacījumu.

KKP sagatavojis piedāvājumu. Kad pēdējo reizi jūlijā tikāmies, mutiski vienojāmies, ka viņi ir gatavi segt līdz janvārim tās izmaksas, ar kurām uzņēmums nav rēķinājies. Tās katram tirgotājam var būt ap 500 eiro četriem mēnešiem. Vai viņi tam būs gatavi? KKP vairs nespēj uzturēt ēku, jo nomas maksa to nenosedz.”

Inguna Spuleniece
Lāsmas Reimanes foto

Saplosa aitas

Šonedēļ Kuldīgas novada pašvaldības administratīvās komisijas sēdē izskatīta lieta par suņu uzbrukumu ganāmpulka *Snēpelē*.

Uz sēdi bija ieradusies snēpelniece, kurai piederoshi suņi iekļuvi kādā īpašumā, kur nokoduši aitas un jērus, to īpašniekiem radot 1300 eiro zaudējumus. Abi suņi uz vietas nošauti. Suņi bijuši čipoti, vēlāk tos atpazinusi arī saimniece.

Sieviete pastāstīja, ka suņi esot pie ķēdes, bet pēdējā laikā vakaros āpsī un lapsas nākušas uz sētu, kas suņus sakaitinājuši, un ticamākais, ka suņi norāvušies no ķēdes, dzenoties tiem pakaļ. Parasti viņas mīluļi neesot bijuši nikni, par viņu pastrādāto pārstiegta arī saimniece. Viņa esot vienojusies ar cietušajiem par zaudējumu segšanu, uzrakstītajam administratīvajam aktam piekrita un vainu nenoliedza.

Par automašīnas zādzību aiztur vairākus vīriešus

6. augustā Valsts policijā (VP) saņemta informācija par nozagtu automašīnu *Skrundā*, kura vēlāk tika atrasta avarējusi un aizdegusies *Kurmāles* pagastā.

Uz aizdomu pamata par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu VP Kurzemes reģiona pārvaldes amatpersonām uzreiz izdevās aizturēt vairākas personas. No-

tiel izmeklēšana kriminālprocesā.

Par to, ka *Skrundā* ir nozagta vieglā automašīna *Volkswagen Golf*, 6. augustā Kuldīgas policijas iecirknī tika saņemta informācija. Automašīna tika atrasta avarējusi, aizdegusies un apgāzusies uz jumta *Kurmālē*. VP par notikušo uzsākts kriminālprocess, izdevies aizturēt

vairākas personas vecumā no 22 līdz 28 gadiem. Aizturētās personas jau iepriekš nonākušas policijas redzeslokā.

Tiek skaidrots arī iespējamais ugunsgrēka izcelšanās iemesls – vai tas ir saistīts ar avāriju vai tīšu dedzināšanu. Kriminālprocesā turpinās pirmstiesas izmeklēšana, un plašāku informāciju policija pagaidām nesniedz.

Ugunsdzēsības sportā mūsējie līderos

Valkā Latvijas Čempionātā ugunsdzēsības sportā pirmo vietu izcīnījusi Alsungas, bet otro – Kuldīgas komanda.

Čempionātā dalībnieki piedalījās individuālajās sacensībās un stafetē, iegūtie rezultāti tika summēti komandas vērtējumā.

Individuālajās sacensībās ar āķu kāpnēm jaunākajā grupā 1. vieta Aleksim Rateniekam, vidējā grupā 1. vieta Patrikam Dambergam un 3. vieta Andrim Guļāško. Vecākajā grupā pirmais Roberts Špiguns un trešais Jānis Galiņš. 100 m šķēršļu pārvarēšanā jaunākajā grupā uzvarēja A.Ratenieks, 2. – Kaspars Roze. Vidējā grupā 1. vieta A.Guļāško, 2. – P.Dambergam un 3. – Danielam Gruntiņam. Vecākajā grupā otrais R.Špiguns, trešais Mārtiņš Lastovskis. 1. vieta stafetē Alsungas komandai, ko trenē Vikentijs Rozgaļš, bet disciplinā izvērsšanās no motorsūkņa – Kuldīgas komandai.

Kuldīgas komandas treneris Juris Špiguns stāsta, ka mūspuses ugunsdzēsības sportisti ir sevi pierādījuši kā vieni no spēcīgākajiem Latvijā. Augusta beigās pēc fizisko normatīvu pārbaudēm tiks veidota komanda, kas septembrī pārstāvēs Latviju pasaules čempionātā Krievijā. Mūsējiem esot labas izredzes tajā iekļūt.

Jolanta Hercenberga
Jura Špiguna arhīva foto

Latvijas
čempionātā
ugunsdzēsības
sportā
2. vietas
ieguvēji –
Kuldīgas
komanda: no
kreisās – treneris
Juris Špiguns,
Andris Guļāško,
Voldemārs
Zariņš, Kaspars
Roze, Kristiāns
Millers.
Otrajā rindā –
Roberts Špiguns,
Pēteris Ļebedevs,
Mārcis Ziņģis.

TIESĀ

Par dubultslepkavību Ēdolē – attaisnojošs spriedums

Kurzemes rajona tiesa Kuldīgā krimināllietā par dubultslepkavību, kas 2009. gadā notika Ēdoles Ābeļkroga mājās, apsūdzētos – padurnieku Aigaru Jēkabsonu un agrāko ēdoliņu Nauri Ratnieku – atzina par nevainīgiem un kriminālprocesu nosūtīja prokuratūrai vēlreizējai pirmstiesas izmeklēšanai.

CIETUMSODS PAR IEROČA GLABĀŠANU

2016. gadā policija pie A.Jēkabsona atrada šaujameroci, kas izmantots slepkavībā, un viņš bija apsūdzēts arī pēc Krimināllikuma 233. panta otrās daļas, kas ir par šaujamerocā un to sastāvdaļu glabāšanu, nēsāšanu vai pārvadāšanu bez attiecīgas atļaujas. Par to tiesneses Dainas Alksnes spriedumā viņš atzīts par vainīgu, un noteikts sods – brīvības atņemšana uz vienu gadu un sešiem mēnešiem. Daļēji pieskaitot iepriekš 2009. gada 1. jūlija spriedumā noteikto un neizciesto sodu, kā galīgo sodu A.Jēkabsonam noteica brīvības atņemšanu uz trim gadiem un sešiem mēnešiem.

10 dienas pēc saīsinātā sprieduma pasludināšanas (5. augustā – red.) procesa dalībnieki var iesniegt tiesai lūgumu par pilna sprieduma sagatavošanu, pēc tam visām iesaistītajām pusēm ir tiesības to pārsūdzēt.

PROKURORAM ŠAUBU NAV, KA ABI VAINĪGI

Lieta kopā pagājušā gada oktobra izskatīta daudzās tiesas sēdēs, uzklauti liecinieki, eksperti, pirmstiesas izmeklētāji, izskatīti biežās dokumentu mapēs fiksēti

rakstiskie un audio pierādījumi.

Apsūdzību cēla Liepājas prokuratūras prokurors Juris Sidors, prasot abiem apsūdzētajiem mūža ieslodzījumu. A.Jēkabsonam apsūdzība izvirzīta par 57 gadus vecā Harija Austera un viņa mātes, 82 gadus vecās Zelmas Voicehas nogalināšanu, N.Ratniekam – par uzskūdišanu. Prokurors apsūdzībā norādīja, ka neesot šaubu, ka noziegumu paveikuši abi vīrieši pēc kopīgas alkohola lietošanas. N.Ratniekam ar H.Austeru bijis strīds par gumijas laivu, tādēļ viņš uzskūdījis A.Jēkabsonu. Apsūdzībā norādīts, ka A.Jēkabsonam bijis nodoms abus nogalināt un viņš uz upuriem šāvis. Pēc tam mirušie ielikti N.Ratnieka automašīnā Mazda 323 – viens uz aizmugurējā sēdekļa, otrs bagāžniekā – un aizvesti Padurē uz mežu. A.Jēkabsona dzīvesvietā paņemta lāpsta, un mirušie aprakti.

VAINOJA VIENS OTRU

Apsūdzētie vainu šādā noziegumā neatzina. Pēc kādas tiesas sēdes Kurzemniekam N.Ratnieks skaidroja, ka savu vainu neatzīst, jo noziegumu esot izdarījis otrs. N.Ratnieks atzina, ka tajā vakarā bija Ābeļkrogā iebrāukuši, bet

viņš bijis piedzēries un gulējis mašīnā. A.Jēkabsons iegājis mājā un N.Ratnieks domājis, ka tur viņu sagaida ar šampanieti, jo dzirdējis divus blīkšķus. Vēlāk gan sapratīs, kas noticis. Šī iemesla dēļ arī vēlāk no savas mašīnas centies atbrīvoties. „Pēc tam jau sapratu, kad ziņās *Depunktā* redzēju. Jā, tagad man draud mūža ieslodzījums par to, kur neesmu bijis klāt,” toreiz sacīja N.Ratnieks. „Iedomājieties, vai tā var būt, ka es galīgi pārdzēries par kaut kādu nezināmu laivu uzskūdu, lai viņš nošauj divus cilvēkus. Man ir liela ģimene, mazi bērni, par kādu uzskūdišanu var būt runa?! Tā jau jebkuram var pateikt, ka tu viņu pazini, kopā dzēri un uzskūdīji. Es jau pats to lietu atklāju (policijai – red.). Neviens mani nepiespieda, neviens mani nepaņēma ciet.”

Savukārt A.Jēkabsons pret sevi celto apsūdzību toreiz Kurzemniekam komentēja šādi: „Man likās, ka tā māja, kur mēs kopā iebrāucām, nemaz nav Ābeļkrogs. Es nebiju dzēris, bet es nezināju to apkārtni, tādēļ neatpazinu. Viņš (Nauris – red.) to vakar atbrauca pie manis. Braucām uz Ēdoli pēc alus. Atpakaļ braucot, piebraucām (pie viena no lieciniekiem – red.). Viņš uzkrita Naurim virsū par to, ka viņš apkrāpis viņu. Man bija kauns, ka es ar tādu kopā esmu iebrāucis pie cilvēkiem. Pasēdējām tur pusstundu, ilgāk,

maza meitenīte iznesa paplāti ar maizītēm. Nauris izvilka man arī pistoli. Es to biju atņēmis pavisam citam cilvēkam, kurš bija atbraucis pie manis un gribēja bukus šaut. Es teicu, ka nekāda šaudīšanās nebūs, un atņēmu. Tā šaujamašīna palika pie manis. Es Naurim parādīju, un viņš no manis visu laiku gribēja dabūt to pistoli. Viņš gribēja to izprovēt. Mēs atbraucām pie manis, viņš aizbrauca. Pēc tam viņš atbrauca pa nakti, prasīja lāpstu, it kā pa kalnu netiekot augšā. Nākamajā dienā redzēju, ka nav nevienas lāpsta, sāku Nauri meklēt. Viņš man pateica, ka apraka divus. Parādīja to vietu netālu no manām mājām. Es zināju, bet klusēju.”

„CĪVĒKI TAČU IR MIRUŠI”

Tiesas sēdēs liecībās izskanēja, ka teju pirms desmit gadiem 29. decembrī notikušais sākts izmeklēt nākamajā rītā, kad Z.Voicehas mātai zvanījis tuvējo māju kaimiņš un stāstījis, ka Ābeļkrogā neviena nav, bet sētā ir asins pelņķes. Viens no lieciniekiem kādā tiesas sēdē stāstīja, ka nogalināto miršanas dienā abi apsūdzētie iebrāukuši pie viņa, aptuveni 15 minūtes runājušies. Atbraucēji prasījuši, kur dzīvo H.Austers, un viņš viņiem esot to pateicis. A.Jēkabsons esot viņam

parādījis līdzpaņemto revolveri, un tad abi vīrieši aizbraukuši. Lai arī nākamajā dienā uzzinājies, ka Ābeļkroga pagalmā sniegs notraipīts ar asinīm un māju saimnieks un viņa māte pazuduši, tomēr izmeklētājiem neesot pateicis, ka pie viņa iepriekšējā vakarā atbraukušajiem līdzi bijis ierocis.

Atrasta tika arī N.Ratnieka automašīna, kurā līķi vesti, bet Kuldīgā lietas izmeklēšana uz vairākiem gadiem apstājās bez rezultāta. Tiesā prokurora nolasītajā apsūdzībā izskanēja frāze par sākotnējo izmeklētāju neprofessionalitāti. Pēc vairākiem gadiem iz-

„Savu vainu neatzīst, jo noziegumu esot izdarījis otrs.”

meklēšana atsākta Rīgā, 2016. gadā apsūdzētie aizturēti. Pēc viņu norādītās līķu atrašanās vietas Padures pagasta mežā aptuveni 700 m no A.Jēkabsona dzīvesvietas abu nogalināto mirstīgās atliekas izraktas. Pēc pāris mēnešiem tiesas sēdē Rīgā abi apsūdzētie atbrīvoti. Uz Kurzemnieka jautājumu, kāds toreiz bijis atbrīvošanas pamatojums, apsūdzētie nezināja atbildēt. Paši esot bijuši pārsteigti par šādu tiesas lēmumu.

Arī pēc šī tiesas sprieduma pasludināšanas N.Ratnieks Kurzemniekam sacīja, ka ir apmulsis. „Neesmu priecīgs. Cilvēki taču ir miruši,” sacīja N.Ratnieks.

Jolanta Hercenberga

RADQŠĀ Kuldīga

Kurzemnieks

pielikums

DISKUSIJA

6. lpp.

Vai kultūras pasākumu organizēšanā pašvaldība konkurē ar privāto biznesu?

IZSTĀDES

3. lpp.

Līdz 25. augustam Kuldīgas muzejā var aplūkot Helēnas Heinrichsones audzēkņu gleznu izstādi.

PERSONĪBA

Dainis Kalns organizē Siguldas operas svētkus jau 27. gadu.

4.-5. lpp.

Diskusiju paraugstunda

Pirmoreiz rīkots Kuldīgā, ne tikai kuldīdznieku interesi vien izraisīja sarīkojums *Demokrātijas kafejnīca*. Tā ir divu no Rīgas uz Kuldīgu pārcēlušos filozofu Maijas un Ģirta Jankovsku ideja.

Pie vairākiem galdiem Baltās mājas pagalmā, Kaļķu ielā 3, piektdienas, 2. augusta, vakarā vairākos raundos notika spraigas diskusijas par visdažādākajiem tematiem (ziedojumiem, mīlestību, reģionālo reformu un novadu identitāti, dabu, dzīvi mazpilsētā, spīgtāko iespaidu mākslā, paaudžu konfliktiem, kino, pilsonisko aktivitāti utt.). Lai arī sākumā valdīja noslēpumaina neziņa, kā kafejnīca darbosies, arī uzzinot tematus (pusi no tiem paši atnākušie arī ierosināja) valdīja apmulsums. Klausīties otrā runātājā, izteikt savu viedokli, argumentējot to, pieņemt otra viedokli, lai arī tam varbūt nepiekrīti, būt pārsteigtam, aizdomāties, atklāt citkārt pazīstamā cilvēkā jaunas domu gājiena šķautnes – tas viss bija, un to veicināja organizatoru uzaicinātie sarunu vedēji: filozofs Artis Svece, aktieri Guna Zariņa un Jurgis Spulenieks, vēsturnieks Gustavs Strenga, Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa, sarunu festivāla *Lampa* organizatore Ilze Samīte, sociālā uzņēmuma *Enģeļa pasts* dibinātāja Līga Uzulniece, Saeimas deputāte Inese Voika, teoloģe Laima Geikina, dzejnieks Pēteris Cedriņš un rakstniece Ilze Jansone.

Pasākuma norisi atbalstīja Kuldīgas novada dome un Sabiedrības integrācijas fonds. Organizatore, Kurzemes NVO centra biedre Maija Jankovska cer, ka izdosies arī nākamgad tādu sarīkot: „Kā redzam, vēlēšanās pavadīt vakaru saturīgās sarunās, iepriekš nezinot, kas būs tavi sarunu biedri, cilvēkiem ir. Par to gribējām pārliecināties, lai saprastu, vai ir jēga ko tādu rīkot arī turpmāk. Esam saņēmuši tik daudz labu atsauksmju, ka par to vairs nav šaubu – *Demokrātijas kafejnīcai* ir jābūt.”

Daiga Bitiniece
Adriānas Mucenekas foto

Sarunu vada Jaunā Rīgas teātra aktrise Guna Zariņa.

Citās attiecībās ar to, ko redzi

„Viens no plenēra mērķiem šajā steidzīgajā laikā ir apstāties un paskatīties apkārt. Tad esi citādās attiecībās ar to, ko redzi. Manuprāt, mūsu laikā cilvēkiem tas ir vajadzīgs,” saka māksliniece Ieva Vītola-Lindkvista.

Kuldīgas mākslas un radošuma telpa M22 rīkoja divu dienu plenēru, kurā mākslinieku I. Vītolas-Lindkvistas un Oles Lindkvista vadība varēja izmēģināt spēkus gleznošanā dabā. Pirmajā dienā gleznots tika pie Melnās kolkas, kur Venta met loku, bet otrajā uzdevums bija gleznot vecpilsētas ainavu.

Ieva turpina: „Esam pieraduši ar mobilo tālruni vienā mirklī piefiksēt kaut ko un skriet tālāk. Kad apsēdies un sāk vērot, atklājas pavisam citas lietas. Viena no plenēra dalībniecēm vairākkārt teica paldies, ka aizvedām viņu uz Melno kolku, jo viņa Kuldīgā bijusi daudzreiz, bet tajā vietā pie Ventas – nekad.” M22 plenērs tiek rīkots jau trešo reizi, parasti tas notiek augustā.

DABĀ GLEZNOT NAV VIEGLI

Tikai dažas no 12 plenēra dalībniecēm iepriekš bija gleznojušas dabā. To, ka tas nav tik vienkārši, izbaudīja visas – saulē un vējā daudz ātrāk žūst akrila krāsas, apkārt lido augu sēklas un pūkas, ik mirkli mainās gaiss... Neērtības atsver iespēja izbaudīt mirkļa burvību. Ieva un Ole deva daudz ieteikumu, kā labāk tikt galā ar

tehniskajām problēmām.

„Šogad daudzi pie mums ir pirmo reizi. Parasti uz plenēriem brauc nevis kuldīdznieki, bet interesenti no Ventspils, Rīgas, Talsiem u.c., kā arī latvieši, kuri dzīvo ārzemēs, vasarā atvaļinājumu pavada Latvijā un pie reizes izmanto iespēju pagleznot. Šī ir viena no brīnišķīgām iespējām labāk iepazīt Kuldīgu,” saka Ieva.

VAIRĀKOS GADOS PAVEIKTAIS VIENUVIET

14. augustā Kuldīgas Mākslas namā durvis vērš Ievas un Oles vadīto gleznošanas un krāsu mācības kursu dalībnieku darbu izstāde. Abi mākslinieki šos kursus vadījuši jau sešus gadus, vispirms tie sākti Kuldīgā, pēc tam arī Rīgā. I. Vītola-Lindkvista: „Izstādē būs Kuldīgas un Rīgas kursu dalībnieku darbi – pavisam vairāk nekā 30 autoru. Vairāk pagājušajā sezonā tapušie darbi. Ir daudz interesantu lietu darīts, ko gribas parādīt. Dalībnieki, ieraugot savu darbu ierāmētu, saprot, ka viņi kaut ko jau ir izdarījuši. Bieži vien mēdzam būt pārāk paškritiski, bet īstenībā darbi ir tik forši, par tiem var priecāties, ar tiem var lepoties un parādīt arī citiem.”

Savukārt 31. augustā izstādē esmu iecerējusi performanci, kopīgi gleznojot vienu lielu darbu.”

Ventas ainava iedvesmojusi visus, bet katrs to saskatījis pa savam.

Mākslinieki Ieva Vītola-Lindkvista un Ole Lindkvists plenēra dalībniecēm parādīja, kā skicēm izmantot pastela un eļļas kritiņus.

Rudeni mākslas un radošuma telpā M22 atkal būs krāsu mācības un gleznošanas kursi, reizi mēnesī – mākslas terapijas nodarbības. Valsts kultūrkapitāla fonds atbalstījis projektu *Mākslas un dizaina ABC kurss*, ko Ieva Vītola-Lindkvista vadīs kopā ar Ievu Rupenheiti.

Ivetas Grīniņas teksts un foto

Krāšņā atgriešanās vasarā

Koši, interesanti krāsu toni, citādāka keramika, nekā ierasts redzēt, – šāda un vēl daudzas citas ir apmeklētāju atsauksmes par šobrīd Līvijas Rezevskas izstāžu zālē skatāmo mākslinieku – keramiķes Rudītes Jēkabsones un gleznotāja Jāņa Jēkabsona – izstādi *Atgriešanās vasarā*.

Māls ir materiāls, ar ko Rudīte Jēkabsonē saprotas vislabāk. Viņai patīk krāsaina keramika. Māksliniece izmanto glazūras, angobas, pigmentētu māla masu.

Izstāžu zālē apskatāmi gan R. Jēkabsones keramikas darbi, gan viņas vīra J. Jēkabsona gleznas. „Šajos darbos J. Jēkabsons ir gleznojis gan dabas skatus, gan dažādas Latvijas pilsētas, piemēram, šeit pie vienas sienas apkopotas gleznas, kuras tapušas Liepājā,” stāsta izstāžu zāles saimniece Antoņina Valeiņa. „Apmeklētājiem izstāde patīk, viņi teikuši, ka gleznās krāsas ir kompaktas, nedaudz spilgtas, bet saprotamas un keramika ir savdabīga, neierastās formās. Tas ir interesanti, ka jau otro reizi pie mums ir ģimenes izstāde. Mūsu sadarbība izveidojās pagājušajā vasarā. Abi mākslinieki bija atbraukuši uz izstādi, tad norunājām, ka arī viņi varētu savus darbus parādīt šeit,” stāsta A. Valeiņa.

J. Jēkabsona darbi ir privātajās kolekcijās Skandināvijā, Eiropā, ASV, Kanādā, Austrālijā, Japānā u.c. Viņš regulāri piedalās

Vairākos Rudītes Jēkabsones darbos atainotas zivis.

starptautiskos forumos un plenēros. Pašlaik savos darbos risina pārdomas par mūsu zemi, šīs vietas vērtību un unikalitāti. Viņš atzīst: „Nodarboties ar mākslu ir kā sarunāties ar sevi skaļi. Es nemitīgi sev uzdošu jautājumu: „Kāpēc tu dari to šādi, varbūt vajag citādāk?” Manuprāt, māksla ir patiesības izziņošanas process, kas nekas nebeidzas, tā ir jāatrod katram māksliniekam pašam pēc savas izjūtas un domāšanas. Gleznojot laiks pazūd, domas plūst neapzināti un roka strādā automātiski. Strādāju eļļas tehnikā,

krāsu uzklājot ar otu un špateli. Gleznoju uz koka, auduma un apmetuma.”

Savukārt R. Jēkabsones darbi bijuši izrādīti izstādēs Somijā, Baltkrievijā un Zviedrijā. „Manos darbos dominē dabas motīvi, putni, dzīvnieki. Darbus veidojot, izmantoju dažādas tehnikas – virpoju uz podnieka virpas, izmantoju atspiedumus ģipša formās, plastus un citas tehnikas. Strādāju ar Latvijas mālu, kā arī ar šamota mālu un akmens masām. Tā var radīt lielākus un apjomīgākus darbus. Šobrīd aizraujos ar nedaudz

Viena izstādes siena atvēlēta gleznām, kurās attēloti Liepājas skati. Arī koncertzāle *Lielais dzintars*. Visas izstādē apskatāmās gleznas tapušas dabā. Autors Jānis Jēkabsons uzskata, ka daba nemelo, tā slēpjas un nemitīgi mainās.

aizmirstu keramikas tehnoloģiju – redukciju, ienesot savā keramikā krāsainību un pārsteiguma momentu.”

Izstāde skatāma līdz 18. augustam, kad 13.00 būs tikšanās ar autoriem.

Antras Grīnbergas teksts un foto

Tikšanās gleznās – ikreiz krāšņa

Koša un dzīvi apliecinoša – tāda allaž ir gleznotājas Helēnas Heinrihsones audzēkņu gleznu izstāde *Tikšanās Kuldīgā*, kas arī šovasar atklāja Pilsētas svētkus un muzejā viesojās piekto gadu, katrreiz kļūstot profesionālāka.

Muzeja sabiedrisko attiecību un izglītības nodaļas vadītāja Anita Balode: „Svētki sākās jau dienu iepriekš, kad dzīvespriecīgās, čalojošās mākslinieces izsainoja dāvanas – krāsainas un daudzveidīgas.” Iestādes direktors Eduards Dambergis autorēm vēlēja jaunus piedzīvojumus, lai viņu izjustais atkal tiktu skatītājiem: „Lai jūsu radošumam nav rāmju un robežu!”

Izstādi Kuldīgas muzejā var aplūkot līdz 25. augustam.

Gleznu autores: Helēna Heinrihsone, Jolanta Ozollapa, Anita Biedriņa, Anita Putniņa, Nika, Inguta Bīriņa, Tatjana Poļaka, Kristīne Straume.

Pirms 17 gadiem Rīgā satikās gleznotāja Helēna Heinrihsone un viņas audzēkne, Kuldīgas tēru māksliniece Jolanta Ozollapa. Pirms pieciem gadiem Jolanta palīdzēja domubiedreņu gleznām sastapties ar savu pilsētu. Izstādē muzejā nu jau ik vasaru.

Anita Putniņa. Ziedi.

Jolantas Ozollapas iespaidi Apvienotajos Arābu Emirātos. Bet es eju un eju uz priekšu.

Nika. Mielasts.

TVER SKAISTO

Kuldīgas tēru māksliniece Jolanta Ozollapa pie H. Heinrihsones Rīgā glezno visilgāk – 17 gadus. „Tiekamies reizi nedēļā, visas esam kļuvušas kā ģimene. Baudām skaisto dzīvi, tāpēc darbi tik skaisti. Un tā ir dārga un svētīga lieta, ka gleznas varam parādīt muzejā. Jūtamies pagodinātas, ka mums palīdz Helēna un savureiz aci uzmet viņas vīrs, izcilais mākslinieks Ivars Heinrihsone, kaut gan tad visas sastingstam...” smej Jolanta. „Bet uzklausa, jo

tas ir svarīgi.”

Ikdiena autorēm aizrit kultūras darbā, tēru modelēšanā, kosmetoloģijā, grāmatvedībā u.c. nozarēs. Tatjana Poļaka no Jūrmalas vispirms Jeļenas Grīnbergas studijā apguvusi botāniskās ilustrācijas. Pirms pusotra gada pie H. Heinrihsones gleznot ar eļļas krāsām sākusī no nulles, un šī ir pirmā izstāde.

Domubiedrenes vienojušās ik gadu Kuldīgas muzejam dāvināt gleznu, šoreiz Anitas Biedriņas, un muzejs izvēlēties darbu *Rīts*

ar Ventas rumbu. Nākamgad savējo dāvās J. Ozollapa.

„VĪRS MANI APSKAUŽ”

H. Heinrihsone apstiprina: „Rudenī gleznot atsāksim un uzreiz domāsim par Kuldīgu un vasaru. Katru gadu augam, un tam palīdz arī šīs telpas. Viens otram sakām savu vērtējumu un nelišķējam, ienāk jaunas dalībnieces, jauni motīvi. Ivars mani apskauž: atnāk no Mākslas akadēmijas un redz, ka manējās piecās stundās padara tik, cik studenti mēnesī.

Divas audzēknes šogad piedalās starptautiskā marīnistu izstādē.”

I. Heinrihsone sievas draudzeņu veikumu vērtē tā: „Darbi kļūst arvien muzejiskāki – tādi kā eksponāti. Skatītājiem patīk, ka gleznu ir daudz, tomēr autoru izvēle pēdējā laikā ir ar apdomu: telpas nav pārblīvētas, izstāde kļūst profesionālāka. Varbūt drīz meitenes būs gatavas lielākam formātam – vienai sienai viena glezna.

Helēnas glezniecība saistās ar krāsu, un arī draudzenes ir vizuāli

aktīvas. Puķes, ainavas – katrai sava niša. Tā izstāde kļūst saistoša ar dažādību. Ja gleznotu manas draudzenes, būtu vairāk formas, tekstūras un ekspresijas,” smej gleznotājs. Bet nopietni piebilst: „Te izveidojusies mākslinieku grupa. Arī agrāk tādas bija: Daugavpils, Kuldīgas grupa ar Līcīti... Tā nav darbošanās studijā vien. Cilvēki arī kopā ceļo, gūst jaunus iespaidus.”

**Dina Porīņa
Jēkaba Aleksandra
Krūmiņa foto**

Ir tā, ka nevar negleznot

Līdz septembra vidum *Pilsbergu krogā Jūrkalnē* visus priecē mākslinieces Agneses Veinbergas gleznu izstāde *Ekstravaganza*.

Pilsbergu kroga saimnieks Arturs Cimoška ļoti lepojas ar savu atradumu – pirmā Agneses personālizstāde Kurzemē pirms četriem gadiem arī bijusi šeit, neilgi pēc tam, kad māksliniece ieradusies Kuldīgā, bet tagad izlikti darbi, kas tapuši trīs mēnešos, esot mājās kopā ar mazo dēlu Ričardu.

AR VALDZINOŠIEM TOŅIEM UN CITU MENTALITĀTI

Atklāšanas brīdī A. Cimoška izteica prieku atkal būt kopā ar Agnesi: „Šogad Jūrkalnē notika desmitais Igo rīkotais mākslinieku plenērs. Krogā šie darbi nav redzami, tie apskatāmi tautas namā. Iemesls bija tas, ka es gaidīju Agneses izstādi. Par to, ka gribētos viņas darbus izlikt, sākām runāt jau pagājušajā gadā. Pirmā izstāde krogā bija *sprādziens*, puiši brauca no Rīgas, lai redzētu viņas skaistās gleznas. Vienu gleznu gribēja visi – nezinu, kāda maģija tajā darbā bija ielikta.” Viņš piebilst, ka Agneses gleznās ir Latvijā neierasti toņi, jūtama cita mentalitāte, jo mākslinieces dzīslās rit arī igauņu asinis. „Pret Agneses darbiem vienaldzīgo nav, daudziem birst asaras, tajos iedziļinoties,” pārliecināts A. Cimoška.

A. Veinberga daļu mūža pavadījusi Igaunijā. Izstādes atklāšanā viņa atzinās, ka pēc atnākšanas uz Latviju, kur pavadītas bērnības vasaras, sajutusi lepnumu par iespēju dzīvot tik daudzveidīgā valstī. Viņa teica paldies visiem, kuriem ir liela loma izstādes tapšanā, arī mākslas zinātniekiem un draugam Rianam no Dienvidāfrikas, kurš Agnesi Jūrkalnē sveica latviešu valodā, pastāstot, ka viņam mājās ir divas gleznas, kas iepriecinot ar mežonīgo skaistumu un spilgtajām krāsām. Izstādes *Ekstravaganza* gleznas viņš sauca par tikpat dinamiskām un skaistām kā pārē-

Māksliniece Agnese Veinberga izstādes *Ekstravaganza* atklāšanā no *Pilsbergu kroga* ipašnieka un mākslas mecenāta Artura Cimoškas saņēma dāvanā ziediem rotātu cepuri. Ziedu krāsas ir pieskaņotas Agneses gleznās iecienītajiem toņiem.

Agnese Veinberga ir pabeigusi Tartu Mākslas akadēmiju, maģistra grādu guvusi Tartu Universitātē. Viņa ir papildinājusi sevi Latvijas Mākslas akadēmijā un Porto universitātē Portugālē. Agneses gleznas ir privātkolekcijās Kalifornijā, Dienvidāfrikā, Portugālē, Čehijā, Igaunijā, Lietuvā, Zviedrijā, Norvēģijā un Latvijā. Šobrīd viņa strādā par mākslinieci-noformētāju Kuldīgas novada muzejā.

Inguna Spuleniece, Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

jās. „Katra glezna nav tikai eļļa un audekls. Tas ir kaut kas vairāk – stāsts,” pārliecināta māksliniece.

CAURI PASAULEI

„Gandrīz visas gleznas ir tapušas pēdējos trīs mēnešos. Tās top tāpēc, ka vienkārši ļoti gribas gleznot. Dēlam Ričardam tūlīt būs divi gadi. Pauze, viņu auklējot, ir bijusi diezgan liela. Zvana no Igaunijas galerijām, bet man visu laiku nebija, ko dot. Aicinājums atvērt izstādi Jūrkalnē bija spēcīga motivācija gleznot. Kad ļoti grib, visam var atrast laiku,” uzsver māksliniece.

Jautāta par gleznu tematiku, Agnese atbild: varot teikt, ka iziets cauri visai pasaulei. Bija uzkrātas daudzas idejas, gribējies eksperimentēt. „Ideju ziņā ļoti uzrunā arī Jūrkalne – jūra, mežs. Tādēļ arī gleznās parādās dzīvnieki, arī eksotiskie, jo šeit vienmēr sajūtos kā pasaules otrā malā. Šķiet, kādēļ gan smiltīs nevarētu gulēt tģģeris.” Aizrautīgi Agnese runā arī par mazo Ričardu: „Viņš ir tik talantīgs! Kad gleznoju, Ričards paņem otu un iet pāri manām gleznām, papildinot tās kā īsts mākslinieks.”

Daiga Bitiniece, Inguna Spulniece, Jolanta Hercenberga, Lāsma Reimanes foto

Vai pašvaldības un privātais piedāvājums kultūrā konkurē

Diskusijā, kā sadzīvo pašvaldības un privātais piedāvājums kultūras jomā, piedalās novada domes kultūras nodaļas vadītāja DACE REINKOPA, Latvijas Investīciju attīstības aģentūras Kuldīgas biznesa inkubatora vecākā projektu vadītāja ZANE EGLĪTE, Padures muižas īpašnieks JĀNIS LAZDĀNS, kurš privāti muižā rīko koncertus, gleznu izstādes, meistarklases, un filozofs un pētnieks ĢIRTS JANKOVSKIS, kurš organizē ar sociāliem procesiem saistītus pasākumus.

Kādi ir saskares punkti tajā, ko katrs darāt?

D.R.: – Likums par pašvaldībām tām paredz rūpēties par kultūru, īpaši par materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu, profesionālās mākslas pieejamību utt. Mūsu pašvaldība no budžeta kultūrai atvēl 12%, kas salīdzinoši ar citiem novadiem ir daudz. Pašvaldība atbild par bibliotēku, muzeju, kultūrizglītību, amatiermākslu, profesionālās mākslas pieejamību. Bet profesionālajā mākslā un atpūtas pasākumu rīkošanā pieslēdzas komerciālais moments, ko izmanto arī privātās struktūras. Runājot par tādiem pasākumiem, kādus Jānis (Lazdāns – red.) rīko Padures muižā, mūsu pašvaldībā ir izstrādāts mehānisms, kādā veidā varam atbalstīt un palīdzēt. Privātajiem ir jāizmanto kultūras projektu konkurss. Tā nav liela nauda, bet atbalsts ir. Arī pašvaldības speciālisti raksta projektus un piesaista finansējumu, galvenokārt no Valsts kultūrkapitāla fonda. Ir Eiropas fondi un programmas, kurās pieejama nauda kultūrai.

J.L.: – Bieži vien koncerti apmeklētājiem ir par velti, piemēram, Saldū *Triānas parku* pašvaldība apmaksāja. Honorāru maksā mūziķu grupai no nodokļu maksātāju naudas, ko varētu ieguldīt vērtīgāk. Cilvēki par koncertu paši varētu samaksāt tuvu patiesai cenai. Tad neveidotos konkurence.

D.R.: – Mēs finansējam tradicionālo kultūru, kas saistīta ar Dziesmu svētkiem, un amatiermākslu. Mēs nemaksājam algu līnīdejošu vadītājiem, jo tas nav saistīts ar mūsu identitāti. Dodam telpas, kas arī ir izmaksas. Pagasta svētkos kultūras darbinieki veido programmas un izvēlas to, kas varētu iedzīvotājus interesēt. Aicina arī grupas. Bet svētki ir reizi gadā.

J.L.: – Ja tajos uzstājas šlāgergrupa, tas ir par velti?

D.R.: – Tad jāsauc konkrēts gadījums. Padurē, kad ir Jaurā mašintalka, tad Alise (Volanska – red.) raksta projektu, piesaista naudu, un no tās tiek maksājamie amatiermākslā.

Vai kultūra var būt bizness?

Z.E.: – Mēs sadarbojamies ar vietējās rīcības grupu *Daršim paši*. Ir gadījumi, kad tiek atbalstītas privātās iniciatīvas kultūras jomā. Piemēram, mākslas studija *M22*. Viņu pakalpojums ir mākslas terapija, izstādes, citas aktivitātes. Ja finansējums saņemts, tādā veidā ideja izvērtēta kā dzīvotspējīga.

Cik aktīvi novadā tiek iesniegti projekti kultūras pasākumu atbalstam?

D.R.: – Neteikšu, ka ļoti daudz, bet tie ir kvalitatīvi. Lielākā daļa arī atbalstu saņem. Protams, nauda varētu būt lielāka. Šogad 15 tūkstošus eiro sadalījām. Internetā ir saraksts ar atbalstītajiem projektiem.

J.L.: – Ja nebūtu atbalsta un cilvēkiem būtu jāmaksā par pasākumu, vai viņi būtu gatavi atdot savu naudu par kultūru?

D.R.: – Visā pasaulē kultūra tiek dotēta. Tā nav pašpietiekama, nevar atpelnīt ieguldītos līdzekļus. Vienalga, vai tā ir opera,

Jānis Lazdāns: „Bieži vien apmeklētājs neizvērtē kvalitāti, jo viņš nav maksājis par koncertu.”

Ģirts Jankovskis: „Pietrūkst tā, kas ļauj ieraudzīt, kā attīstās Kuldīgas kultūras vide. Man šķiet, ka pašvaldības loma būtu primāri atbalstīt attīstību.”

teātra izrāde.

J.L.: – Ņujorkas opera var sevi atpelnīt, bet tur ir kapitālisms.

D.R.: – Tur atbalsts ir pilnīgi cits. Privātais sektors ir ieinteresēts atbalstīt kultūru citādos veidos. Caur nodokļiem. Tas ir valsts mēroga jautājums.

Ģ.J.: – Latvija ir kā Rietumeiropas kultūras un demokrātijas tradīcija, un pašvaldība iesaistās tajā brīdī, kad tirgus ekonomika nenodrošina katram indivīdam pieejamību. Lai būtu taisnīgi, mēs samaksājam nodokļus, un pašvaldība nodrošina, lai cilvēki, kuriem nepietiek līdzekļu, tiktu pie kultūras. Būtu jāizvērtē, vai jebkurš Kuldīgas indivīds var apmierināt savas kultūras vēlmes vismaz minimālā līmenī neatkarīgi no sava sociālā statusa. Tāpēc mani pārsteidz, ko iepriekš teicāt par tradicionālo kultūru. Cik tālu tradicionālā kultūra ir, un kādēļ pašvaldība nevar atbalstīt kaut kādas kultūras izmaiņas?

D.R.: – Pašvaldība atbalsta arī inovācijas. Mehānisms, par kādu tu runā, ir ļoti izplatīts Ventpilī. Viņi noslēdz līgumu ar teātriem, daļu no izrādes izdevumiem dotē pašvaldība, cilvēkiem biļetes ir lētākas. Diemžēl mēs nevaram to atļauties. Bet Pilsētas svētkos šogad kuldīdznieki varēja iegādāties lētāk biļetes uz grupas *Instrumenti* koncertu.

J.L.: – Es nevaru piedāvāt koncertu par puscenu. Tikko kāds sāk dempingot, tā konkurence kļūst negodīga.

Vai pašvaldībai un privātajiem par kultūras pasākumiem ir vienādas iz-

Dace Reinkopa: „Tas bija pirmais solis pagriezt svētku atmosfēru citā virzienā – ļaut cilvēkiem vairāk domāt, iedziļināties.”

Zane Eglīte: „Būtu labi, ja pašvaldības piedāvājumu varētu iepriekš pārrunāt ar uzņēmējiem.”

maksas?

D.R.: – Katram māksliniekam ir savs honorāra diapazons. Tad ir saruna, kaulēšanās un vienošanās. Katram pagastam ir uz gadu apstiprināts budžets kultūras pasākumiem, kultūras dzīves organizators izvērtē, kā to izmantot. Visbiežāk vispirms tie ir tradicionālās kultūras pasākumi, aktivitātes senioriem un dažas balles gadā.

Ģ.J.: – Tad sanāk, ka pašvaldība ar privāto biznesu konkurē, jo privātais izvēlas pēc tādiem pašiem principiem – mākslinieku, ko vairāk apmeklēs un lai varētu vairāk nopelnīt. Vai pašvaldībai nebūtu jāuzņemas vairāk izglītojošā funkcija?

D.R.: – Ir pagasti, kur nav citas alternatīvas un šis darbs ir jā dara vietējam kultūras darbiniekam. Kuldīga – tā ir pilnīgi cita kultūrtelpa. Šeit ir citas iespējas. Manuprāt, šeit ļoti labi kopā sadzīvo šīs lietas.

J.L.: – Piemēram, pagājušajā gadā Padurē pie manis uztaisīja grupas *Zelta kniedes* koncertu, es iedevu telpas. Tur arī nenosedza izdevumus. Vai nevajadzētu pašvaldībai katru reizi pēc pasākuma paskatīties bilanci? Dažreiz liekas, ka cilvēkiem neinteresē tas, ko piedāvā. Kad pie manis bija Leģendu nakts, ko pašvaldība finansēja, to apmeklēja 300 cilvēku. No vietējiem divi, kas nebija iesaistījušies organizēšanā. Ieeja bija bez maksas, bet vietējie neatnāca. Jautājums – vai tiešām cilvēkam vajag to, ko organizē? Katru reizi pie budžeta veidošanas būtu vērts paskatīties, kā iepriekšējā gadā bijis.

D.R.: – Portālā www.kulturasdati.lv par

katru kultūras institūciju datus, kas ir publiskojami, var redzēt. Var redzēt pasākumu, budžetu un apmeklētāju skaitu. Apmeklētājs ir ļoti svarīgs kritērijs.

Ģ.J.: – Vai kvantitāte ir svarīga? Lai piemērotos lielākam cilvēku skaitam, visdrošākais ir ņemt visvienkāršākās uztveres formas.

D.R.: – Ir jomas, kur pašvaldība atbalsta ne tās vienkāršākās: klasisko mūziku, teātri, vizuālo mākslu. Tās nav masu pieprasījuma nozares.

J.L.: – Pēc sarunām ar muzikantiem esmu sapratis, ka bieži vien viņi paprasa kaut kādu ciparu, pašvaldība viņiem samaksā, bet mūziķi īsti nezina, cik viņiem bijuši apmeklētāji, cik maksājusi biļete. Tas atsaucas uz kvalitāti. Ir arī labie piemēri, kur kvalitāte ir laba. Bet bieži vien apmeklētājs neizvērtē kvalitāti, jo viņš nav maksājis par koncertu.

Kā mums mākslas un kultūras piedāvājuma trūkst vai varbūt ir par daudz?

Z.E.: – Klāsts ir liels. Būtu labi, ja pašvaldības piedāvājumu varētu iepriekš pārrunāt ar uzņēmējiem.

J.L.: – Gada beigās, kad veidoju savu plānu, es varētu to sinhronizēt ar pašvaldības. Lai nepārklātos. Jo bieži vien par kādu pašvaldības pasākumu uzzinu mēnesi iepriekš.

D.R.: – Visu lielāko kultūras pasākumu plāns ir pieejams mājaslapā www.kuldiga.lv.

J.L.: – Tie ir lielākie pasākumi, bet gada sākumā neredzu mazākos, kaut tie arī ir jau saplānoti. Ja es zinātu, tad varbūt kādu koncertu pārceltu uz citu dienu.

D.R.: – Grafiks ir tā pārblīvēts, ka nedēļas nogalēs nav brīvu dienu bez pasākumiem.

Tad kultūras pasākumu ir par daudz?

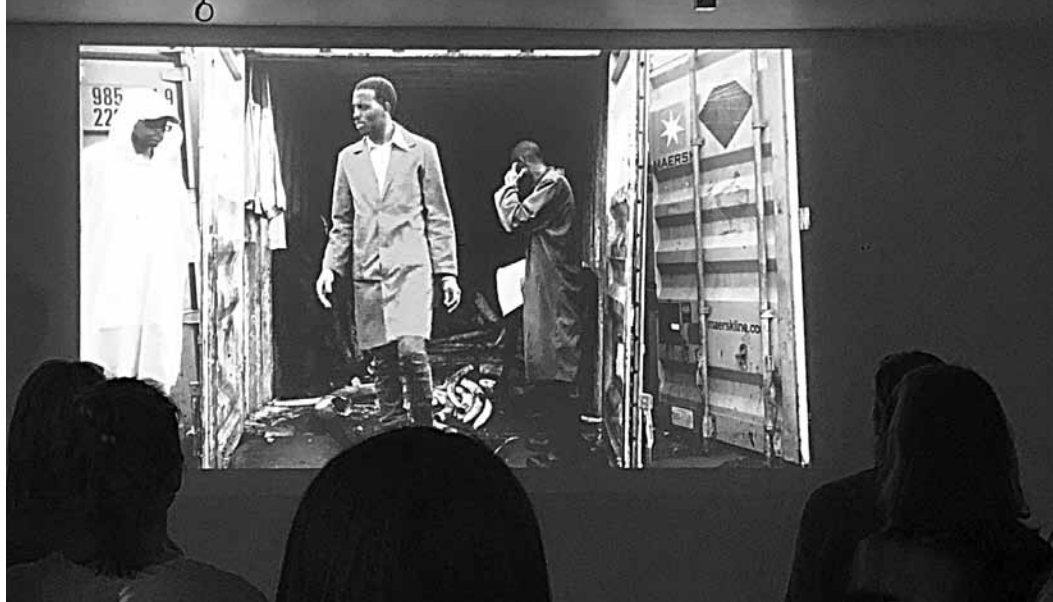
Ģ.J.: – Ir nodrošināts liels pasākumu daudzums, kuri apmierina dažādu amplitūdu, bet pietrūkst tās kultūras daļas, kas ļauj ieraudzīt, kā attīstās Kuldīgas kultūras vide. Man šķiet, ka pašvaldības loma būtu primāri atbalstīt attīstību. Jo uz tradicionālo kultūru, Dziesmu svētkiem cilvēki ies, bet laikmetīgā māksla, mūzika ir tā niša, kas pasaulē attīstās un pati nevar izdzīvot, to nevarētu uzgrūst uz uzņēmēju pleciem. Es neredzu, ka Latvijā valsts vai pašvaldības darbotos uz to pusi. Māksla ir domājoša, izglītojoša, attīstoša.

D.R.: – Jaunrades procesā ir jābūt radītājiem. Kuldīgā cenšamies jaunās iniciatīvas atbalstīt. Cilvēkiem ar jaunām idejām un ierosinājumiem esam atvērti. Tāpēc mums ir teātra festivāls, Pilsētas svētkos pagalmos Kaļķu ielā 3 un Liepājas ielā 8 bija atbalstīti pasākumi. Tas bija pirmais solis pagriezt svētku atmosfēru citā virzienā – ļaut cilvēkiem vairāk domāt, iedziļināties, saprast. Ir diezgan grūti sajūst robežu, kur ir tas kvalitatīvais un mākslinieciskais un kur izklaides un patērētāju vajadzībām atbilstošais. Tā robeža ir ļoti jutīga, jo iedzīvotāji arī mums ir ļoti dažādi.

KINO

Filmas, kas raisa pārdomas

„Festivāla kopējā vizuālā identitāte tiek attēlota kā nogrieznis, kura vienā galā ir dizains, otrā – māksla,” tā par Dizaina filmu festivālu, kas pagājušās nedēļas nogalē notika Kuldīgā, saka tā rīkotājs Māris Prombergs.

Pilnu Kuldīgas Mākslinieku rezidences izstāžu zāli pulcēja filma *Antropocēns: cilvēku laikmets* (*Anthropocene: The Human Epoch*, 2018). Tā stāsta par neaptveramo apmēru un tempu, kādā cilvēki pēdējo desmitgažu laikā iedarbojas uz apkārtējo vidi un jo īpaši dabas resursiem. Tas zinātniekiem liek domāt par jauna laikmeta noteikšanu – antropocēnu jeb cilvēku laikmetu. Filmu veidotāji Dženifera Baičvala un Nikolass de Pensjērs dodas ar godalgoto fotogrāfu Edvardu Burtinski uz sešiem kontinentiem un 20 valstīm dokumentēt, kādu ietekmi cilvēki atstājuši uz Zemi. Filma izrādīta Toronto Starptautiskajā kinofestivālā un nominēta kā labākā Kanādas pilnmetrāžas filma.

LIELU FESTIVĀLU PROGRAMMĀS

Festivālu rīkoja kinoteātra *Kino Bize* komanda kopā ar Kuldīgas Mākslinieku rezidenci. M.Prombergs pastāstīja: „Dizaina filmu festivāls kopš paša aizsākuma nav fokusējies uz kādu konkrētu tēmu. Tās nav filmas tikai par fotogrāfiem vai rokdarbniekiem. Filmas festivālam atlasījām, skatoties, kas notiek līdzīgos dokumentālā kino festivālos. Pievēršam uzmanību tām filmām, kas varētu būt labas tieši šim festivālam. Visas filmas ir lielu festivālu programmās. Šogad parādījās ļoti spēcīgi darbi, kuros viena no galvenajām lomām ir apkārtējai videi. Varēja redzēt sešas dokumentālās pilnmetrāžas filmas, kuras bieži vien tiek parādītas tikai vienā seansā Latvijā.

Šis nav kino, kas domāts specifiskai au-

ditorijai. Tās ir tēmas, kuras ir saprotamas jebkuram. Šo septiņu gadu laikā esam ievērojuši cilvēkus, kuri atgriezās, kuri seko līdzī un, satiekot uz ielas Rīgā, jautā, kurā datumā Kuldīgā būs Dizaina filmu festivāls, lai var ierakstīt savā kalendārā. Tie lielākoties ir rīdzinieki un kuldīdzinieki. Šeit ir patīkama vide, tepat ir cilvēki, ēdieni, dzērieni un sarunas. Šī ir unikāla vieta.

Gada laikā ir divi festivāli, kurus rīkojam, – Rīgas pasaules kino festivāls kinoteātrī *Kino Bize* un šis festivāls. Abi mums ir mīļi, protams, tas prasa enerģiju un piepūli, bet vēl aizvien tie mūs motivē un iedvesmo.”

IEPLĀNO LAICĪGI

Rīdziniece Līva Dreimane uz Dizaina filmu festivālu atbraukusi pirmo reizi: „Festivāls

paver iespēju redzēt tādas filmas, kuras ne-redzēsi kinoteātros un neiedomāsies atrast internetā. Par šo festivālu uzzināju žurnālā *Ir*. Filma *Laipni lūgti Sodomā* atstāja satriecošu iespaidu, radīja pārdomas.”

Mārīte Sproģe: „Par šo pasākumu uzzināju sociālajos tīklos, ieinteresēja, un atbraucu. Pirms tam esmu bijusi filmu festivālā Rīgā, tāpēc zināju, ka būs labi.”

Linda Verbele un Edgars Kuzmins no Rīgas: „Mēs diezgan aktīvi sekojam līdz kinoteātra *Kino Bize* repertuāram. Festivāls notiek daudzus gadus, tāpēc zinājām, ka būs jāieplāno savā vasaras ceļveidī. Arī pagājušajā gadā bijām šeit. Apmeklējām gandrīz visas filmas, iespaidi ļoti labi. Filmas raisīja pārdomas.”

Lāsmas Reimanes teksts un foto

MANS KULTŪRAS NOTIKUMS

Pozitīvas emocijas

Laine Līce, V.Plūdoņa Kuldīgas vidusskolas matemātikas skolotāja

Viens no vasaras spilgtākajiem notikumiem ir Kuldīgas pilsētas svētki. Man patīk grupa *Instrumenti*, turklāt šogad tā brauca tieši pie mums. Atceros: kad izsludināja, ka grupa būs, zināju, ka iešu. Koncerta biļešu cena bija tik zema, ka nevarēja nemaz neiet. Pilsētas svētku laikā jāapmeklē viss, ko svētki piedāvā. Man koncertā patika pilnīgi viss, tas deva pozitīvas emocijas un bija kvalitatīvs. Varbūt nedaudz nepatika tas, ka skatītājus nelaida pie skatuves, bet beigās šāda iespēja bija, un tas noteikti bija emocijām bagāts brīdis. Koncerta iespaidā nopirku grupas jaunāko albumu. Man patīk visas dziesmas, bet vislabāk *Te saule aust, Visā visumā Visums ir viss, Nēnujā, Kādā sakarā*.

Manuprāt, šogad Pilsētas svētki iesākās ļoti veiksmīgi. Uzskatu, ka tā ir jāturpina. Šis koncerts bija kā skaista atklāšana. Manuprāt, nav vairs vajadzīga vēl viena diena un atklāšanas salūts, kā tas bija iepriekš. Pirms tam bija labi, bet šādi ir labāk.

Ieteiktu apmeklēt *Instrumentu* koncertu 31. augustā Daugavas stadionā Rīgā, kas būs līdz šim vērienīgākais koncerts grupas pastāvēšanas vēsturē.

Cenšos apmeklēt dažādus mūzikas koncertus, pēdējais vērienīgākais bija amerikāņu dziedātājas *Lady Gagas* koncerts Mežaparkā. Katru gadu braucu uz *Prāta vētras* koncertiem, viens no pēdējiem bija Igo koncerts Liepājas *Lielajā dzintarā*. Tagad plānoju apmeklēt Guntara Rača koncertu Dzintaru koncertzālē.

DIZAINA VĀRDNĪCA

Vasaras dizains bez svētkiem

Ieva Rupenheite, īpaši *Radošajai Kuldīgai*

Kas notiktu ar Latvijas pieticīgo vasaru, ja katra sevi cenoša pilsēta/pilsētiņa/miests un pat iela neorganizētu un nesvinētu svētkus?

Varbūt ļaudīm būtu vairāk laika prēcāties par vasaru, tās rimto plūdumu, ja Latvijas pilsētas beigtu nodarboties ar intensīvu tūrisma piesaisti. Paši iezemieši, ja nav iesaistīti kādās svētku organizēšanas institūcijās, nereti mūk no pilsētas, kas no piedienīgi klusas piepeši pārvēršas skaļā un negantā. Protams, tādas pilsētas kā Cēsis un Kuldīga ir daiļas un apskatāmas jebkuros laika un diennakts apstākļos, un Pilsētas svētki ir kā tāds obligāts modes aksesuārs, bez kura mūsdienīgas pilsētas garderobe (laikam) kļūst nepiedienīga.

Arī pilsētu logotipi šķiet parādījās kopā ar Pilsētu svētkiem un vēsturiski pamatoto ģerboņu vietā sāka savu zīmologeto uzvaras gājieni. Pilsēta ar rītdienu, pilsēta

ar dvēseli, labo pārmaiņu pilsēta, dzīvojam zaļi – vai šīs frāzes tiešām rada asociācijas ar konkrētajām pilsētām? Arī logotipu saukļi ir tikai vēl viens veids, kā kaut ko labāk pārdot, šajā gadījumā – pilsētu un tās svētkus.

Pilsētu svētkiem ir vairākas obligātās sadaļas – bezmaksas koncerti, tirdzniecība, gājieni, salūts un vēlams kāda jauna pilsētas objekta atklāšana. Iespējams, kaut kas izdodas, kaut kas noiet greizi, atbildīgie pārdzīvo, bojā nervus un droši var no savas dzīves izvītrot vienu no trim vasaras mēnešiem. Tā vietā, lai salasītu avenas krūzītē, gatavotu paša atrastās gailenes, smietos par bērnu jokiem, baudītu vieglu vīnu kopā ar atbraukušajiem draugiem. Brīdī, kad svētku intensīvākā diena pagājusi, nākas secināt, ka arī šie svētki (nedēļas, mēnesis, vasara) ir beigušies. Pilsētu svētkiem nav raksturīga svētku sajūta – tas ir kaut kāds drudzains satraukums vai arī absolūtā vienaldzība, imunitāte pret svētkiem. Iespējams,

pie vainas ir tieši tieksme uz masveidību. Varbūt masas vispār ir bīstami pakļaut svētku noskaņojumam? Vēl augustā taču var paspēt uz Kārsavas novada svētkiem, Rīgas pilsētas svētkiem, Preiļu pilsētas svētkiem un V Starptautisko autorleļļu festivālu un Nēģu svētkiem Carnikavā. Bet visas vasaras garumā tā ir nebeidzama jūra dažādu iespēju, kā, bizojojot no

viena taisīta notikuma pie otra, palaist garām savā dārzā uzziņdejušo rozi.

Ja Latvijā vēl ir kāda vietniņa, kas nesvin savus svētkus, ļaudis, kas tajā mīt, var droši to sludināt par Laimes zemi, bet pārlieku neizplatīt šo ziņu, jo, kas zina, vai tūristiem nesāks likties, ka galamērķis, kurā nekas nenotiek, nav vislabākā atrakcija.

GRĀMATA

No nabaga vecīša līdz aktīvam senioram

Kuldīdzniece, filozofe un Latvijas Universitātes Filozofijas un socioloģijas institūta pētniece Maija Jankovska sevi sauc par rakstošu cilvēku. Pēdējais viņas veikums ir grāmata par senioru dzīvi Latvijā *Vecumdienas*. Tā gan apstiprina, gan grauj stereotipus.

LAI NAV SAUSI

Maija stāsta: „Grāmatas iniciatore ir bijusī kuldīdzniece Ilze Jankovska, mana vīra māsa. Viņa darbojas reklāmas aģentūrā *Creative Media Baltic*. Saprata, ka ar lielo aģentūru pētījumiem, kuros ir kvantitatīvi dati, nepietiek, lai skaidrotu kādas lietas sabiedrības grupām, kurām aģentūra piedāvā reklāmu. Vajadzīgi kvalitatīvi pētījumi. Pirmais bija par stereotipizētu grupu – jauniešiem. To taisījām kopā ar vīru Ģirtu, arī filozofu. Jauniešiem ir kā vispārīgs tēls, kas visu dienu sēž internetā, bet nav skaidrs, ko tur dara. Interesanti, ka līdzīgi par internetu un tajā meklēto izsakās gan jaunieši, gan pieaugušie. Par senioriem ir cits stāsts – kā vecie ļaudis dzīvo. Datus ievāca antropologi. Intervētas deviņas māsaiņniecības, kurās ir seniori no 60 līdz 80 gadiem. Aģentūra gribēja, lai pētījumi nonāk plašākā publikā, tādēļ arī tiek izdotas grāmatas. Pētījumi un antropologu ziņojumi mēdz būt pasausi, es kā filozofe interpretēju antropologu datus. Patī ar cilvēkiem runājuši neesmu. Esmu viņus iemīļojusi, bet nezinu viņu īstos vārdus.”

IZJŪT NETAISNĪBU

Maija atzīst, ka darba laikā brukuši stereotipi: „Bija lietas, kas apstiprinājās vēl sāpīgāk, nekā iepriekš šķita. Piemēram, nabadzība. Ir vērts apskatīties publiski pieejamos datus par vecuma pensijām. Tie ir visai šausminoši. Minimālā pensija Latvijā ir zem 100 eiro. Kad ķēros klāt pensiju jautājumam, gribējās saprast, kādēļ vieniem tā ir ļoti zema, citiem augsta. Lielā pensijā atšķirība senioros rada netaisnības izjūtu, pārliecību, ka kāds grib viņus pieminēt, zog. Pārliecību, ka valstī valda negodīgums, pārņem viņu bērni, mazbērni. Tad kāpēc lai kāds gribētu maksāt nodokļus! Pieļauju, ka nevis negodīgums ir tik liels, bet drīzāk spekulācijas par to, kāpēc tā ir. Jo atbilžu nav.”

GAN ATBALSTĪTIE, GAN ATBALSTĪTĀJI

Maijai interesanti šķiet seniori, kuri turpina strādāt. Arī vecākā aptaujātā kundze to dara. Iemesls – viņai ir

„Grāmata *Vecumdienas* tapa dažos mēnešos. Lai arī biju pārstrādājusies, ar tēmu ļoti aizrāvov. Rakstu tāpēc, ka man patīk teksts, es tajā jutos labi,” atzīst Maija Jankovska.

invalīds dēls, kurš mātei arī astoņdesmit gadu vecumā jāatbalsta. „Ir pieņēmums, ka nabaga seniorus atbalsta bērni. Bet ir arī otrādi. Ir statistikas dati par naudas plūsmu gadā uz māsaiņniecībām, kurās nav senioru, un otrādi. Atšķirība nav liela. Viens no galvenajiem vēstījumiem – to, kā jūtamies, nosaka pastāvošie uzskati, nevis realitāte. Piemēram, ārsts pasaka, ka tu esi pārāk vecs, lai tevī ārstētu. Ir seniori, kas par to dusmojas, bet ir tādi, kas visu pieņem kā normālu. Tad sākas pašdiskriminācija – cik tad man vairs atlicis... Panākt, lai cilvēki nejūtas tādi, kam nekas vairs nepienākas, bija viena no lietām, ko gribēju izdarīt ar grāmatas palīdzību,” uzsver Maija. Viņa gan bilst, ka sabiedrībā jūtamās izmaiņas, jo līdzās stāstam par nabaga vecūku aizvien vairāk parādās aktīvā seniora tēls, kas nūjo, mācās un dejo cauru nakti.

DAŽĀDU EMOCIJU GAMMA

Jautāta, kā jūtas pēc darba, Maija atbild, ka emociju gamma ir ļoti plaša – no gaišuma līdz dusmām un smeldzei. „Gribēju parādīt dzīves dažādību. Ir lietas, par kurām senioriem ir pamats dusmoties, tas sadusmo arī mani, bet ir lietas, kurās viņi parāda, ka saule spīd, kara nav un dzīve turpinās. Ja salīdzina ar Centrālās statistikas pārvaldes pētījumiem, drūmie un dzīvespriecīgie ir visās paaudzēs.”

Pasūtītājam primārais bijis saprast, kādu seniora tēlu rādīt reklāmās, bet darbs varētu būt interesants arī plašākam lokam. Grāmata tiek izplatīta ar SIA *Latvijas grāmata* starpniecību, no turienes to var pasūtīt bibliotēkas un grāmatnīcas. „Sākumā piedāvājām grāmatnīcām pa tiešo, atbilde bija, ka īsti nebūs viņu auditorijai, bet tagad meklē un prasa. Pēc jauniešu pētījuma tik liela atsauce nebija,” Maija cer, ka vecumdienu tēma tiks turpināta. „Grāmatā solidarizējos ar senioriem, aicinu arī sabiedrību darīt to pašu.”

Inguna Spuleniece
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

APSKATS

Katriona Luīze Rožlapa, mākslas zinātniece

Klasiskas vērtības

Ir teiciens – bez pagātnes nav nākotnes. Šķietami to var attiecināt uz daudziem procesiem, arī mākslu. Laikmetīgās tendences nebūtu iespējamas bez pamatīgās vēstures bāzes – bez tā, uz kā balstīt un attīstīt jaunās idejas. Bez pamata, no kā ietelmēties un kam jāpateicas, ka varam meklēt jaunus virzienus.

RĪGAS MĀKSLAS TELPA

Līdz 22. septembrim Rīgas mākslas telpā redzama izstāde *Jūgendstils Rīgā. Kolekcijas desmitgade*, kas būs vissaldākā šokolāde visiem greznuma, vēstures un estētiskās baudas meklētājiem. To veido iespaidīgs klāsts dažādu laikmeta liecību, kas rada piesātinātu un īpašu auru. Zāle pārvērsta par jūgendstila laika dzīves telpu, parādot gan ēdamzāles un virtuves, gan salona un citu telpu interjeru, kā arī priekšmetus, kas tur glabāti, visu papildinot ar latviešu mākslinieku darbiem. Atmosfēru izcili paspilgtina dekoratīvi elementi, ziedu arkas, tiltniņš pār kanālu un liega 20. gadsimta sākuma mūzika, ievēdot tālaika gaisotnē. Mākslas objekti ataino ne tikai laiku, bet arī grandiozo Rīgas Jūgendstila muzeja kolekciju, no kuras ikdienā redzama vien neliela daļa. Izstādē ir estētisks baudījums, ļaujot apmeklētājam izjūtās atgriezties pagājušā gadsimta sākumā.

MĀKSLAS MUZEJS RĪGAS BIRŽA

Rīgas biržas telpās līdz 15. septembrim skatāmas divas klasiskas, bet mākslinieciski dažādas izstādes. Boses zālē – *Mākslas darbu fotogrāfijas 19. gadsimtā*. Tā reprezentē plašo mākslas objektu fotodokumentēšanas praksi, kas izvērtās līdz ar fotogrāfijas attīstību. Šis process no dokumentācijas kļuva par autonomu mākslas virzienu, fotogrāfam iedziļinoties objektā, pielāgojot fonu, vidi un kompozīciju, tādējādi izceļot

mākslas darba būtiskākās īpašības.

Savukārt muzeja Lielajā zālē aplūkojama izstāde *Izglābtās ikonas*, atainojot Nikolaja Kormašova Krievijas ziemeļos atrasto iespaidīgo kolekciju. Svētbildes atklāj senatni, kultūru, ticību un – galvenais – ikonu gleznošanas manieri, kas katram Krievijas reģionam bijusi nedaudz citādāka. Tas ir bagātīgs mantojums, kas reprezentē savdabīgu robustumu un svēto tēlus; kas, mijiedarbojoties ar grezniecības krāsojumiem un striktu sekošanu doktrīnām, izstādes kopīgajam raksturam piešķir spēcīgu enerģijas strāvotību.

MĀKSLAI VAJAG TELPU

Šī vasara ir īpaša projektam *Mākslai vajag telpu*: tas pārcēlies no Pārdaugavas uz Rīgas centru – Esplanādi – un izvērsis izstāžu ciklu *LMA 100*, reprezentējot Latvijas Mākslas akadēmijas simtgadi un vairākus nozīmīgus pasniezējus. Koncepts veidojies, savienojot vecākās, vidējās paaudzes māksliniekus un jaunos, radot unikālu instalāciju, kas iedvesmota no vecmeistara, bet realizēta jaunā interpretācijā un parafrāzē. Visu vasaru izstādes strauji mainās. 30. jūlijā atklāts vēltījums grafiķim Aleksandram Dembo, 13. augustā tiks atklāta Miervalža Poļa iedvesmota izstāde, savukārt sešu izstāžu ciklu 27. augustā noslēgs tēlniekam Emīlam Melderim 130. jubilejā veltīta jauno mākslinieku veidota instalācija.

NOTIKUMU KALENĀRS

(līdz nākamajam pielikumam)

KULDĪGĀ

Mākslas namā no 14.VIII levas Vītoļas-Lindkvistas mākslas studijas daļbnieku darbu izstāde un Kuldīgas Mākslas skolas zaļās prakses darbu izstāde.

11.VIII 17.00 vokālās kamermūzikas *Vienkāršais koncerts* ar Līvu Blūmu un pianisti Eviju Auziņu.

17.VIII 18.00 flautas, čella un klavieru koncerts *Ziedonis. Trioletas. Mūzika* (Dita Krenberga, Inga Ozola (Sūnepa) un Juris Žvikovs).

Muzejā līdz 25.VIII mākslinieces Helēnas Heinrihsones un viņas audzēkņu gleznu izstāde *Tikšanās Kuldīgā*.

Vecajā rātsnamā līdz septembrim trešdienās 10.00–17.00 Kuldīgas Talantu foto skolas izstāde.

Līvijas Rezevskas izstāžu zālē līdz 18.VIII Mudītes Jēkabsones keramika un Jāņa Jēkabsona gleznas.

25.VIII 14.00 tēlnieces Marinas Veilandes un tekstilmākslinieces Elīnas Veilandes izstādes *Tāda izstāde* atklāšana.

Kultūras centrā 13.IX 19.00 Raimonda Paula un Daumanta Kalniņa koncerts.

26.IX 19.00 Valmieras teātra izrāde *Kaķis uz nokaitēta skārda jumta*.

27.IX 19.00 koncerts *Starp vasaru un ziemu*. Akordeonu trio: Rikardions, Anna Dribas un Ainars Bumbieris.

Sv. Katrīnas baznīcā 23.VIII 18.00 koncerts *Baltijas dzintari* ar ērģelnieci Larisu Carjkovu, saksofonistu Arvīdu Kazlauskū un dziedātāju Anu Mari Ūspeldu.

LIEPĀJĀ

Lielajā dzintarā: 13.IX 19.00 grupas *Auļi* koncerts. 15.IX 16.00 Liepājas Ērģelmūzikas festivāls. 15.IX 17.00 grupas *Autobuss debesis* 20. jubileja. 22.IX 15.00 pianists Vestards Šimkus un Latvijas Nacionālā teātra aktieris Kristaps Kešelis koncertizrādē *Novcento*. 27.–29.IX Liepājas mākslas forums. 5.X 18.00 Vācieša un Ziedoņa dzeja mūzikā. 8.X 11.00, 13.00 grupas *Da Gamba* koncerts *Gadalaiķi*. 9.X 19.00 Ralfs Eilands un Latvijas Radio bigbends koncertā *Cīts Pauls*. 10.X 19.00 baleta izrāde *Karmenas svīta*. 12.X 18.00 koncerts *Vienā elpā* ar Latvijā pazīstamiem mūziķiem. Līdz 23.VIII festivāls *Liepājas vasara*.

Latviešu biedrības namā 27.IX 19.00 grupa *Baltie lāči*.

Olimpiskajā centrā 13.IX 19.00 *Bi-2* koncerts. 29.IX 17.00 etno grupa *Čveneburebi* un gruziņu balets *Lelo*.

Muzejā līdz 22.IX Sandras Vingres izstāde *Kluso domu maratons*.

SALDŪ

24.VIII starptautisks festivāls *Saldie vārti*.

Māra Čaklā skvērā 15.VIII 20.00 muzikāls vakars ar ģitāristu Jāni Bērziņu. 29.VIII 20.00 muzikāls vakars ar grupu *S&T Syndicate*.

VENTSPILĪ

Jūras vērtos 22.IX 17.00 LNOB baleta izrāde *Antonija # Silmači*. 12.X grupas *Tautumeitas* koncerts. Liepājas teātra izrādes: 25.IX 19.00 *Precības*, 26.IX 13.00 *Polianna*.

Koncertzālē Latvija: 21., 24.VIII 19.00 Alīdas Vānes starptautiskais mūzikas festivāls. 29.IX 18.00 amerikāņu saksofonists Kolins Stetsons. 11.X 19.00 pianists Andrejs Osokins un māsas Balanas (vijole, čells).

TALSOS

Tautas namā 4.X 19.00 Normunda Rutuļa koncerts. 11.X 19.00 Raimonda Paula un Andra Bērziņa koncerts.

Radošajā sētā 17.VIII 19.00 Samanta Tīna un čigānu ansamblis *Ame Roma*.

Ko ēd bērni?

Izvēlas vietējo

Ievas un Aleksandra Štro ģimēnē aug divas atvases – trīsarpus gadus vecā Jasmīna un piecus mēnešus vecais Ričards. Kopā būšana, ieturot pilnvērtīgas maltītes, ģimenei ir svarīga.

MIRKLIS BŪT KOPĀ

„Ja vīram ir brīvdiena, brokastis visi ēdam kopā, ja ne, viņš paēd viens, bet es vēlāk brokastoju ar bērniem. Ēšana un kopīgas maltītes mums ir svarīgas, tas ir mirklis, kad būt kopā, paēst, parunāties. Mums arī ir svarīgs mājas ēdiens,” stāsta Ieva.

Lai radītu īpašu prieku, Ieva svētkos vienmēr izdekorē galdu un pagatavo ģimenes iecienītākās maltītes. „Piemēram, Ziemassvētkos ar Jasmīnu cepam pīrāgus un piparkūkas, tas rada svētku sajūtu. Es ļauju viņai pašai taisīt, darīt, lai viņa ir kopā ar mums virtuvē. Protams, neiet tik ātri, cik tas būtu tad, ja es to darītu viena, bet gribu, lai viņa iemācās.

Ričardam vēl nav sācies piebarošanas laiks, bet drīz tas sāksies, un būs jādomā, kur iegādāties

Mazās Jasmīnas Štro mīļākie našķi ir pankūkas, mammas ceptā pilngraudu maize un biezpiena plācenīši, kuru tapšanā vienmēr piedalās arī pati.

kvalitatīvus produktus. Dārzenus mums izaudzē vecvecāki, bet gaļu pārku. Parasti braucu tepat uz kautuvi *Lāses AM*, ja nav laika, iegādājos veikalā, taču cenšos nepirkt lielveikalos, bet specializētajos gaļas veikalos. Jasmīnas mīļākais ēdiens ir vistas

zupa, kurai vistas gaļu pārku no audzētājiem. Man šķiet, ka ļaļai, bet gaļu bērns ēd, jābūt kvalitatīvai. Protams, nav tik vienkārši atrast audzētājus, no kuriem iegādāties, bet mēs tos sameklējam caur pazīstamajiem. Parasti nopērku veselu vistu un salieku pa daļām

saldētavā, tad pietiek ilgākam laikam,” stāsta Ieva.

TURAS PRETĪ LIELVEIKALA KĀRDINĀJUMIEM

Ieva stāsta, ka viņiem paveicies, jo meita Jasmīna labprāt ēd daudzveidīgu pārtiku. „Viņai garšo

zivis, rīsi, griķi un citas veselīgas lietas, tāpēc arī paši cenšamies to visu ēst, bet parasti ir tā, ka bērns ēdīs to, ko ēd vecāki. Mēs cenšamies ēst veselīgi.” Ieva atzīst, ka domā par to, lai maltītes būtu uzturvielām bagātas un vērtīgas, bet ne katru dienu tas izdodas. „Tas ir atkarīgs no laika. Ja ir daudz, labprāt gatavoju īpašus ēdienus, bet, ja laika mazāk, kaut ko ātri pagatavoju. Man šķiet, ka Kuldiņgā ir diezgan daudz iespēju ēst veselīgi, jo šeit ir viegli pieejami kvalitatīvi produkti, tikai nepieciešama vēlme darīt.”

Jasmīnas mīļākie mājās gatavotie našķi ir levas ceptā graudu maize, pankūkas un biezpiena plācenīši. „Protams, reizēm atļauju uzēst arī saldumus, lai viņai nekas nav aizliegts, bet cenšamies to darīt pēc iespējas retāk. Viņai garšo zemeņu jogurts un ābolu suliņa. Un tas nekas, ka ābolu sula ir arī omai, bet veikalā tā ir paciņā, uz kuras ir princeses. Citreiz, dodoties iepirkties, pat neņemtu viņu līdzī, lai nav kārdinājuma, bet, kad esam veikalā un viņa kaut ko grib, pielietoju atrunāšanas metodi. Saku, ka šoreiz nevaram saldumus pirkt, jo katru reizi nedrīkst, bet citreiz nopirksim. Cenšos viņas uzmanību pārslēgt uz kādu veselīgāku lietu, piemēram, čipsu vai krāsaino košļājamo gumiju vietā nopirkt biezpiena sierīņu,” stāsta Ieva.

Maltītēm jābūt daudzveidīgām

„Būtībā bērnam ēdienkarte nav jāpielāgo, svarīgākais nosacījums ir pilnvērtīgs un sabalansēts uzturs katru dienu. Maltītēm jābūt daudzveidīgām,” stāsta gastroenteroloģe Irita Roderte.

„Jo bērnam ir aktīvāks dzīvesveids, jo vairāk ķermenim ir nepieciešams pietiekams daudzums vitamīnu un minerālvielu. To visu bērns var uzņemt ar produktiem, kas atrodami dabā – dārzeņi, dažādi pākšaugi, ogas, augļi, daudzveidīgi graudaugi.” I.Roderte atzīst, ka bērnu uztura problēma ir lielais gatavo izstrādājumu, gatavo produktu patēriņš – par daudz tiek saņemtas transtaukskābes. „Ir jākontrolē arī cukura lietošana uzturā, izvairoties no ēdiena saldināšanas un saldumu lietošanas. Jākontrolē arī sāls lietošana, jo cilvēka organismam pietiek ar to sāls daudzumu, kas tiek uzņemts no rūpnieciski ražotajiem produktiem, piemēram, arī maizē ir sāls. Tādēļ ēdiena pagatavošanai ieteicams lietot dažādas garšvielas un garšaugus, tādējādi bagātinot ēdienu. Sāls bieži vien nomāc katra ēdiena īpašo garšu.”

PRODUKTI, KAS VASARAS PERIODĀ VISVĀIRĀK NEPIECIEŠAMI BĒRNIEM

Ūdens

Pietiekams ūdens daudzums ir viens no cilvēka dzīvības un labas veselības aspektiem, jo ūdens, tāpat kā gaiss, nepieciešams dzīvības procesu uzturēšanai. Tieši tāpēc ir svarīgi bērnu jau no mazotnes radināt pie tīra ūdens lietošanas uzturā.

Zaļumi un zaļie lapu dārzeņi

Lapu salāti ir lielisks šķiedrvielu, folātu, karotinoīdu un flavonoīdu avots uzturā. Tie darbojas kā antioksidanti. Zaļumi ir vitamīniem un minerālvielām bagāti. Tie satur A vitamīnu, beta karotīnu, K, C un B grupas vitamīnus, dzelzi, kalciju, magniju un kāliju. Svaigas spinātu lapas ir bagātīgs A, K, C un B grupas (B6, B1, B2, B3) vitamīnu un antioksidantu avots. Spinātu lapas satur tādas minerālvielas kā kālijs, magnijs, mangāns, varš un cinks.

Dažādu krāsu dārzeņi

Tumši zaļie lapu dārzeņi, sarkanie, oranžie. Tajos ir simtiem bioloģiski aktīvu vielu, kas darbojas, cita citu pastiprinot. Šīs aktīvās vielas augos gan stiprina imunitāti, gan palīdz pasargāt organismu no kaitīgiem apkārtējās vides faktoriem.

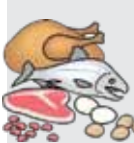
Ogas un augļi

Ogas satur šķiedrvielas, daudz ūdens un maz kaloriju, palīdzot kontrolēt svaru. Kopumā nevar izdalīt vienu ogu veidu, kas būtu pārāk par citām ogām. Katrā veidā kādas veselīgas vielas ir vairāk, bet ieteicams baudīt visu ogu dažādību. Tajās ir daudz C vitamīna un šķiedrvielu.

Pilngraudu produkti

Tie satur ne tikai cieti, kas ir galvenais enerģijas avots, bet arī daudz šķiedrvielu un bioloģiski aktīvu vielu, E vitamīnu, B1 vitamīnu, riboflavīnu (B2 vitamīnu), niacīnu (PP vai B3 vitamīnu), folātus, cinku, dzelzi, mangānu, magniju un selēnu.

Olbaltumvielu produkti

Tie ir jūras veltes, liesa gaļa, olas, pākšaugi (pupiņas, zirņi), rieksti, sēklas, sojas produkti.

Taukvielas

Mūsdienās veselīgos taukus iespējams viegli iekļaut uzturā.

Tās ir augu eļļas un smērējamās taukvielas. Savukārt eļļas kvalitāte ir atkarīga no iegūšanas veida, apstrādes procesa, uzglabāšanas. Tāpat jāņem vērā produktu termiskās apstrādes paņēmieni. Tauskābju sastāva un to attiecību ziņā jāizceļ rapšu eļļa un saulespuķu eļļa. Rapšu eļļā ir laba Omega-6 un Omega-3 taukskābju attiecība, kā arī mononepiesātinātās taukskābes. Savukārt saulespuķu eļļā ir īpaši daudz polinepiesātinātās (Omega-6) taukskābes. Saulespuķu eļļa ar augstu oleīnskābes saturu ir īpaši piemērota cepšanai un karsēšanai. Savukārt margarīns, kas gatavots no saulespuķu vai rapšu eļļas, ir ar augstu mono un polinepiesātināto taukskābju saturu. „Daudzi baidās uzturā lietot margarīnu iespējamo transtauku dēļ, taču mūsdienās to izgatavo no kvalitatīvām augu eļļām, apstrādājot tā, lai tās saglabātu visas eļļai raksturīgās labās īpašības un uzturvērtību. Transtauku margarīnā praktiski nav vai arī ir ļoti maz. Tāpēc pievērsiet uzmanību sastāvam.

ĀTRO AUZU PĀRSLU CEPUMU RECEPTE

Sastāvdaļas: glāze pilngraudu auzu pārslu, divi banāni, sauja žāvētu augļu (dateles vai rozīnes).

Pagatavošana. Banānus sablendē vai saspiež ar dakšiņu, izveidojot banānu biezeni. Paralēli sagriež arī mazākos gabaliņos žāvētos augļus. Pievieno uz pannas apgrauzdētas auzu pārslas (ja vēlas, var apgrauzdēt sviestā). Visu samaisa, un veido plānus cepumus, ko liek uz cepamā papīra un cep cepeškrāsnī 180 grādu temperatūrā 15 minūtes.

(Recepte no Lizetes Pugas grāmatas *vecākiem Veselīgi našķi bērniem*).

SARUNA AR JUBILĀRI

Pasākumu organizatore ar savu kodu

„Lielākā vai mazākā draugu lokā svinu savu dzimšanas dienu – tas ir mans jauna gada sākums,” saka Līva Kleinberga, kādreizējā skrundeniece, tagad viena no Rīgas radošās pasākumu aģentūras *Ikods** vadītājām. Šogad 8. augustā viņas dzimšanas dienas ballīte nebūšot liela, jo jāriko vērienīgi pasākumi citiem, tostarp Baltijas ceļa 30. gadadienas svētki.

NO AIZKULISĒM LĪDZ SKATUVEI

Kad Līva bija maza, viņas mamma Nellija Kleinberga vadīja Skrundas kultūras namu. Meitene jau no pirmajiem solīšiem auga dažādos pasākumos, sākot no to organizēšanas līdz noslēgumam. Tā tagad no A līdz Z viņa kopā ar kādreizējo kuldīdznieci Gerdu Serdanti rīko korporatīvus pasākumus 300 un vairāk apmeklētāju publikai. „Jau mācoties Skrundas vidusskolā, zināju, ka tā būs mana profesija,” saka jubilāre. „Izstādē *Skola 2009* mani uzrunāja Kultūras koledžas stends, tur arī gāju mācīties svētku režijas specialitātē. Pēc tam Ekonomikas un kultūras augstskolā apguvu kultūras vadību. Nenoliedzami mammas darbs man deva impulsu. Piedalījies Skrundas kultūras nama pulciņos – dejojot, dziedāju, gāju mākslas skolā. Savam diplomdarbam koledžā izvēlējos Skrundas kultūras nama 50. jubilejas pasākuma režiju. Vienu brīdi man bija plāns studēt uzņē-

mējdarbību, būtībā aģentūrā tagad tas saplūdis kopā. Esam trīs cilvēki: mana joma lielākoties ir formalitātes, Gerda ir radošais gariņš, bet trešais darbinieks Sandijs Maišelis atbild par finansēm. Nav nemaz tik vienkārši sarīkot perfektu pasākumu vairāk nekā 300 cilvēkiem, bet esam komanda. Katru dienu ir kas jauns, šajā darbā nevar apaukt ar rutīnu. Nevarētu strādāt darbu, uz kuru jāiet bez prieka.”

PIEDERĪBAS SAJŪTA

Līva atzīst, ka viņas izaicinājums ir lieli apvārsņi. Vienlaikus viņa nenoliedz, ka varētu atkal kaut ko noorganizēt dzimtajā pilsētā, tikai jāsaņem impulss. „Skrunda joprojām ir manas mājas, kaut gan nesanāk vairst tik bieži tur iegriezties. Dzīvoju Rīgā, bet neesmu rīdziniece. Skrundā ir mana mamma, vecmamma, krustmāte, krusttēvs, draugi. Es ļoti lepojos, ka nāku no šīs pilsētas. Uz mani var attiecināt Alda Zalgaucka vārdus: „Ja tu nāc no Skrundas, tad esi viens no...” Daudzi, kas tagad dzīvo Rīgā, ir mākslinieki vai ieņem nozīmīgus amatus, saglabājuši šo piederības sajūtu.”

BRĪDIS, KAD VAR NEPLĀNOT

Līvai radošais darbs aizņem lielu daļu dzīves, tomēr atliekot laiks vaļaspriekiem. Līva regulāri apmeklē koncertus, izstādes, teātra izrādes.

Ar nepacietību viņa gaida atvaļinājumu, jo tad var doties ceļojumā. To parasti plāno viņas dzīvesdraugs Ivars. „Plānošana ir mana ikdiena, tāpēc prieks, ka vismaz kādu brīdi varu neko neplānot. Pieņemu Ivara izvēli. Man ļoti patīk Portugāle, kur jau esmu bijusi, arī Spānija. Sapņo galamērķis jau kopš bērnības ir Austrālija, jo tur dzīvo mana opja brāļa bērni. Gribētu satikt savus radniekus un iepazīt šo interesanto zemi.”

„NEKAD NESAKI NEKAD”

Kultūras jomu Līva izvēlējās, ejot mammas pēdās. N.Kleinberga vadījusi arī Skrundas pašvaldību, bijusi 12. Saeimas deputāte. Tautjāta par iesaistīšanos politikā, Līva atbild: „Nekad nesaki nekad. Bet šobrīd esmu aizņemta ar savām lietām, politika nav mans mērķis. Mamma man ir autoritāte, varbūt arī tāpēc regulāri sekoju līdzīsam, kas notiek valstī.”

Ikoda sauklis ir radīt unikālu pasākumu katram klientu lokam ar īpašo kodu. „Kāds ir mans personīgais kods?” atjautā jubilāre. „Pirmajā vietā noteikti ir ģimene. Droši vien kodā ir iepīta arī mīlestība pret darbu un radoša izpaušanās.”

**Ikods* – ideju, iedvesmas, inovāciju kods

Daina Tāfelberga
Lienes Pētersones arhīva foto

„Manu personīgo kodu veido ģimene, mīlestība pret darbu un radoša izpaušanās,” saka kādreizējā skrundeniece, tagad Rīgas radošās pasākumu aģentūras *Ikods* līdzvadītāja Līva Kleinberga.

STĀRKA VĒSTIS

Laikā no 31. jūlija līdz 7. augustam Kuldīgas slimnīcas dzemdību nodaļā pasaulē nākuši 13 mazuli – piecas meitenītes un astoņi puikas. Bērniem doti šādi vārdi: Melisa, Emma, Annija Ennija, Annika, Grieta, Markuss, Lauris, Adrians Kristofers, Patriks, divi zēni nosaukti par Tomu, divi – par Lūkasu.

Piestedzies
pasākumiem!

100

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
KULDĪGAS
FILIĀLE

NĀC STUDĒT

Latvijas Universitātes KULDĪGAS FILIĀLĒ!

Studē pedagogiju, sociālo darbu vai
izvēlies jauno unikālo studiju programmu
un kļūsti sporta treneris!

Uzņemšana turpinās līdz 31. augustam

Izvēlies studijas tuvāk mājām!

www.gribustudet.lv
www.lu.lv

📍 Kalna iela 19, Kuldīga
☎ +371 63323457, +371 26437524
✉ kuldiga@lu.lv

DARBI DĀRZĀ

Ārija
Rudlapa,
agronome

/10.–17. augusts/

Lejupejošais Mēness jeb stādāmais laiks ir līdz 11. augustam un no 27. līdz 31. augustam.

Augšupejošais Mēness – no 12. līdz 26. augustam.

11., 12. (rīta puse), 13. augusts. Augļu dienas. Novāc ogas, augļus, augļu dārzeņus, rapsi, graudaugus un pākšaugus. Ražu gatavo uzglabāšanai. Stāda zemenes un avenes. Aco augļu kokus. Vasaras aveņu stādījumos izvāc noražojušos dzinumus.

Īsina dzinumus upenēm.

12. augusts. Pēcpusdiena un vakars nav labvēlīgs laiks sēšanai, stādīšanai, ražas vākšanai un pārstrādei.

14. augusts. Sakņu diena, kurā izklīdē organiskos mēslus, kaļķojamo materiālu, apstrādā zemi, kā arī novāc sīpolus, kartupeļus un sakņaugus.

15. augusts. Sējai, stādīšanai un ražas vākšanai nelabvēlīga diena. Apkaro nezāles un kaitēkļus.

16., 17. augusts. Ziedu dienas. Vāc puķu sēklas, ārstniecības augus un dabas materiālus floristikai. Apgriež lavandas. Mēslo puķes ar kompostu un K, P saturošiem minerālmēsliem.

JŪLIJĀ MŪŽĪBĀ AIZGĀJUŠI

Kuldīgas novadā

Visvaldis Jansons (1941)
Austra Ziemere (1925)
Jānis Bergmanis (1954)
Erna Freimane (1926)
Rasma Valija Jackeviča (1945)
Biruta Barkāne (1957)
Kaspars Pirtnieks (1981)
Gunārs Jānis Vītums (1928)
Rihards Jānis Laimonis
Zommers (1936)

Irma Fišmeistere (1928)
Aija Jasinska (1957)
Ženija Jansone (1938)
Osvalds Grīnbergs (1960)
Marija Pētersone (1929)
Velta Gausmane (1939)
Helēna Remerte (1935)
Pjotrs Hahams (1956)
Velga Āboliņa (1942)
Vera Grieze (1929)
Modris Sala (1958)

Laimonis Grīntāls (1932)
Jānis Visvalds Lodziņš (1929)
Juris Šķonis (1969)
Valija Zavacka (1938)
Juris Kovaļš (1950)
Krišs Duburs (1954)
Haralds Jēkabsons (1930)
Mārcis Biksons (1968)
Selga Liekmane (1932)
Skrundas novadā
Marija Alma Lagzdīņa (1926)

Valentīns Rakovičs (1941)
Elmars Lagzdenbergs (1936)
Silvija Zelma Edelmane (1935)
Rigonda Upeniece (1973)
Alsungas novadā
Mirdza Pūre (1941)
Marija Žagare (1931)
Imants Galiņš (1943)
(Sagatavots pēc
dzimtsarakstu nodaļu
informācijas.)

Lasi mūs arī portālā www.kurzemnieks.lv!

PĀRDOD

Mazlietotu **STEREOSISTĒMU** Sony ar CD, DVD, video, CD atskaņotāju un pastiprinātāju, ts., tālvadību, 2 gab. Sony skaļruņi. Cena par komplektu – 150 eiro. **Electrolux** veļasmašīnu ar nelielu blīves defektu, cena 35 eiro. Tālr. 29321194.

SIENU rulonos. Tālr. 22188644.

SIA **Vēvers** pārdod kurināmās priedes skaidu **BRIKETES** ar piegādi. Cena 135 eiro. Tālr. 26651831.

Skaldītu meža **MALKU**. Tālr. 27885688.

MALKU maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Meža **MALKU**. Tālr. 29883311.

Skaldītu lapkoku **MALKU**: 6 berkubi – 180 EUR, 10 berkubi – 250 EUR. Tālr. 29562735.

Skaldītu **MALKU**, sadarbojamies ar sociālo dienestu. Tālr. 29428876.

Aku, kanalizācijas **GRODUS**. Tālr. 29142702.

PĀRDODAM:

- Skaldītu lapu koku **MALKU** ar piegādi;
 - Dažādu izmēru **ZĀGMATERIĀLUS** būvniecībai.
- Tālrunis 26149137.

PĒRK

Jauna ģimene – **MĀJU** Kuldīgas apkārtnē. Tālr. 26493711.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 29165063.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglās **AUTOMAŠĪNAS**. Tālr. 26104984.

GARĀŽU Priedītēs. Tālr. 29878898.

Pērk **GARĀŽU** Kuldīgā. Tālr. 27338871.

MEŽUS, cirsma, malku. Tālr. 26544462.

LATVIJAS MEŽU FONDS pērk **CIRSMAS, MEŽUS** un lauksaimniecības **ZEMI** visā Latvijā. Var būt ar apgrūtinājumu un bez taksācijas. Cenas augstas. Samaksa tūlītēja. Tālr. 29711172.

Craftwood **PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena 1000–10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Tālr. 26360308.

SIA **JV Mežs** par paaugstinātām cenām **PĒRK** gatavu šķeldu, zāģu skaidas, šķeldojamo materiālu krautuvē, kā arī zarus cirmās. Ātra samaksa. Sniedzam izveidējtraktora pakalpojumus. Tālr. 26372598.

Iepērkam 70–150 gadus vecus **KOKMATERIĀLUS** (biezums 30–60 mm, platums virs 200 mm, garums no 2 m). Materiāli var būt no vecām ēkām. Bildes sūtīt e pastā: sales@renovagroup.eu, tālr. 26542745.

Kautuve SIA **Lāses AM Kurzemē**, Vidzemē un Zemgalē pērk kautsvārā piena un gaļas šķirnes **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** un **TEĻUS** par tirgus cenām. Ir piemaksas gaļas liellopiem. Labas cenas jaunlopiem. Visiem piemaksas par daudzumu, sākot no 5 gab. Iepērkam cūkas dzīvsvārā. Samaksa 7 dienu laikā. Transports bez maksas. Tālr. 29353243.

Z/š **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **Kurzemes Gaļsaimeņi** – **BULĻUS, GOVIS, TĒLES**. Tālr. 63454845, 29427543, 26569362.

GAIENES, MELLEENES: Kuldīgā, Planīcas ielā 7a, tālr. 24949355; Skrundā, Liepājas ielā 4, tālr. 24845242; transports pie klienta, tālr. 26284210.

ĶIPIĻUS, ĀBOLUS (cukuriņu, rožu), **SĒNES**. Tālr. 29765478, 28361292.

Iepērkam lopbarības **MIEŽUS** un **KVIEŠUS**. Tālr. 29335384.

Briežu **RAGUS**. Brauc pakāj. Tālr. 29886349.

Pērk **RAGUS**. Tālr. 22728888.

APSVEIKUMS

*Pār gadiem, mīlestības piepildītiem,
Par spīti laikam, kas tik ātri skrien,
Mirdz vienmēr jauni tavi gadu rīti,
Kas tavu mūžu tikai saules lēktos sien.*
/K. Apškrūma./

Sveicam pensionēto skolotāju **SILVIJU GRĪNBERGU** skaistajā jubilejā.
Kuldīgas Centra vidusskolas kolektīvs

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties 95. koda, kā arī A, B, BE, C, CE autovadītāju kursiem Kuldīgā. Sīkāka informācija pa tālr. 29182826, 29491388.

KLAVIERMEISTARS. Tālr. 29688892.

Sertificēta **BŪVFIRMA** ar pieredzi veic dažādus būvdarbus, dokumentācijas noformēšanu. Tālr. 29705025.

Siltinām mājas ar **EKOVATI**, granulām un termoputām. Tālr. 26748235.

FASĀDES SILTINĀŠANA, jumta darbi, maiņa un citi darbi, mūrēšana, materiālu piegāde. Tālr. 24848162.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS, STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tālr. 28358514.

Kāpurķēžu **EKSKAVATORA** (22 t) pakalpojumi. Tālr. 26237777.

Tīra **DZIĻURBUMUS**. Tālr. 29296723.

Tīra **AKAS**. Tālr. 27448331.

Tīra **AKAS**. Tālr. 26018109.

NOTĀRS SKAIDRO

Četras mantinieku šķiras

Agris Jaunpujēns, zvērināts notārs

Ja māju un zemi vecāki norakstījuši dēlam, kurš nomiris, vai tā paliek trim viņa bērniem? Vai arī uz to var pretendēt brālis, kurš tur dzīvo, bet kuram vecāki savulaik ēku nenovēlēja?

Dēla bērni ir pirmās šķiras mantinieki, bet dēla brālis – otrās. Ja savu gribu mantot izteiks visi dēla bērni vai viens no viņiem, tad manta paliks gribu izteikušajiem, un dēla

brālis uz to pretendēt nevarēs. Šādu kārtību nosaka četras likumiskās mantinieku šķiras. Pirmajā šķirā manto visi mantojuma atstājēja leņupējie. Otrajā šķirā – mantojuma atstājējam pēc pakāpes tuvākie augšupējie, kā arī īstie brāļi un māsas un pirms viņa mirušo īsto brāļu un māsū bērni. Trešajā šķirā mantojums tiek mantojuma atstājēja pusbrāļiem un pusmāsām un pirms viņa mirušo pusbrāļu un pusmāsū bērniem. Ceturtajā šķirā to manto pārējie pēc pakāpes tuvākie sāņus radnieki, neizšķirot pilnīgo radniecību no nepilnīgās.

Zemākas šķiras mantinieki neko nevar mantot, ja savu gribu to darīt izteicis kāds augstākas šķiras mantinieks.

JOKI

Mūsdienu automašīnā par visu ir padomāts līdz pēdējam sīkumam. Piemēram, aizmīgi pie stūres, bums – un tava galva jau uz spilvena.

.....

Gribēju pieteikties orientēšanās pulciņā, bet nevarēju atrast vietu, kur notiek pulciņa nodarbības.

.....

Visbriesmīgākais saundtreks ir zaru zāģēšana blakus bērnodarām – motorzāģa kaukšana un bērnu brēkšana kopā.

PĒRKAM

* **Augošu koku cirsma un sortimentus pie ceļa;**

* **Papīrmalku ostās:** (Rīgā, Mērsragā, Liepājā)

- Meža īpašniekiem:**
- Veicam bezmaksas konsultācijas;
 - Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsma iestigošanā;
 - Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

Telefoni informācijai: 29196926
www.metsaforest.com/lv

PĀRDOD DAŽĀDA IZMĒRA UN KVALITĀTES ZĀGMATERIĀLUS

📍 "Graudupi", Tārgales pagasts, Ventspils novads

🕒 Darbdienās: 8:00 - 17:00
S., Sv.: brīvs

☎️ Dainis Kūla - 29113913

🌐 www.kurekss.lv

LĪDZJŪTĪBA

*Lai tev dzimtās zemes vēji
Klusu miera dziesmu dzied...*

/J.Silazars./

Izsakām līdzjūtību Dzintrai Neilandai, dzīvesbiedru RIHARDU mūžībā pavadot.

Inese, Kristīne, Iveta, Augusts,
Āris, Ārija, Visvaldis, Biruta,
Arnolds, Maija, Rita, Dzintra

ZOOBIRŽA

Dāvinām **KAĶĒNUS**. Tālr. 29579939.

Jauka, skaista vilku sugas **KUCITE** meklē jaunas mājas, dzimusi 27.05.2019. Tālr. 29637969.

VAJADŽĪGI

SIA **Altus Timber** (40203091998) meklē **ZĀĢERUS** un **PALĪGUS**. Ar visu nepieciešamo darbam nodrošinām. Braucam pakāj un no darba arī atvedam, nepieciešamības gadījumā nodrošinām ar dzīvesvietu. Korekta samaksa par padarīto darbu katru otro nedēļu. Samaksa zāģeriem no 4 līdz 6 eiro par kubu, palīgiem no 3 līdz 5 eiro par bāku. Tālr. 29780829.

Dziedniece Sāra

- Dziedināšana
- Pareģošana
- Atbrīvošana no dažādām atkarībām (alkohola, azartspēlēm u.c.)

Tel. pierakstam
26381988
Pieņems Kuldīgā
13., 27. augustā.

Sertifikāta Nr. 67

Sestdien, 10. augustā, Vārmē **PASĀKUMS**

Mana ģitārspēle vasarai.

Sīkāka informācija www.varme.lv.

22.00 **Liepu birzī – ZAĻUMBALLE.**
Spēlē grupa **Brīvdiena**. Ieeja 5 eiro. Darbosies bufete.

AUGUSTA ERUDĪTS

Kāda vēstures ekspozīcija izveidota Cēsīs bijušajā čekas ieslodzījuma vietā?

Atbildi meklējiet *Kurzemnieka* iepriekšējos numuros!

Atbildes līdz **12. augusta 12.00** sūtīt e-pastā: redakcija@kurzemnieks.lv.

Atbilde: 23. augustā Lucavsalā, atzīmējot Baltijas ceļa 30 gadus, notiks metāloperas *Kurbads. Ķēves dēls* bezmaksas izrāde.

Pareizi atbildējuši: Velta Višņevska, Ingars Neimanis, Ausma Kreidere, Daina Gerente, Gunta Folkmane, Indra Ābelīte, Mārcis Arājs, Valdis Dadzis.

PA ISTAM GARŠĪGI
Konkursu atbalsta
gadumnica **Sarlote**.

INTERESANTI

Smadzeņu efektivitāte

Mums visiem ir tāds draugs, kurš *zina visu*, var sarunāties par jebkuru tēmu. Izrādās, ka šādiem cilvēkiem ir ļoti efektīvi darbīgas smadzenes, liecina jauns pētījums. Neurozinātnieku grupa no Rūras universitātes Bohumā un Berlīnes Humbolta universitātes analizēja 324 cilvēku smadzenes ar atšķirīgu vispārējo zināšanu pakāpi (tāda veida informāciju, kas varētu parādīties prāta spēlēs). Pētnieki uzdeva vairāk nekā 300 jautājumu par dažādām jomām, lai vērtētu indivīda vispārējo zināšanu līmeni, kas pazīstams arī kā semantiskā atmiņa. Rezultāti parādīja, ka tiem, kuri bija saglabājuši un varēja atcerēties vispārīgākas zināšanas, smadzeņu savienojumi ir daudz efektīvāki. Pētījuma vadošais autors no Rūras universitātes atzina, ka nav skaidrs, kāpēc vieni smadzeņu savienojumi ir efektīvāki nekā citiem. Varbūt daži ir dzimuši ar efektīvāku smadzeņu arhitektūru, varbūt vispārīgākās zināšanas izmanto visu laiku. Spēja saglabāt vispārīgās zināšanas nenozīmē, ka esat gudrāks, tas vairāk attiecas uz spēju risināt problēmas jaunās situācijās.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 9. AUGUSTĀ

Dienas garums – 15 st. 41 min.
Saulē lec 5.38, riet 21.19.

Naktī +15°...+14°

R Z A
D
3-4 m/s

Dienā +17°...+20°

R Z A
D
2-3 m/s

RĪT, 10. AUGUSTĀ

Dienas garums – 15 st. 37 min.
Saulē lec 5.40, riet 21.17.

Naktī +13°...+14°

R Z A
D
1-2 m/s

Dienā +18°...+21°

R Z A
D
3-5 m/s

PARĪT, 11. AUGUSTĀ

Dienas garums – 15 st. 32 min.
Saulē lec 5.42, riet 21.14.

Naktī +17°...+18°

R Z A
D
2-5 m/s

Dienā +18°...+22°

R Z A
D
4-8 m/s

Aicinām bijušos skolotājus, darbiniekus un skolēnus uz
Snēpeles skolas salidojumu
17. augustā:
• 16.00 – reģistrācija,
• 17.00 – skolas apskate,
• 18.00 – svētku koncerts,
• 20.00 – balle.
Dalības maksa 7 eiro. Informācija pa tālr. 27843792.

Justīne Kļava
DAILES TEĀTRIS
PLANĒTA NR.85
Izrāde ģimenei 2 cēlienos
Tuvākā izrāde - 1. septembrī
LV100
Informācija pa tālr. 67294444 Kases darba laiks: 10.00 - 19.00; S., Sv. 11.00 - 18.00
www.daillesteatris.lv

Esi mūsdienīgs!
www.307.lv
Sludinājumus laikrakstā
Kurzemnieks
iesniedz ērti
no sava datora
307.lv

Viss par reklāmu
Kurzemniekā!
Tālrunis 63324881.

LOGI UN DURVIS Vasaras atlaides logiem*
Akcija līdz 31.08.2019. līdz **38%**
* Atsevišķiem logu modeļiem
• ŽALŪZIJAS
• GARĀŽU VĀRTI
• METĀLA DURVIS
• PRETINSEKTU SIETI
• PVC LOGU UN DURVJU REMONTS
Kuldīga, Vakara iela 15. www.montaznieksde.lv
Tel./fax 63323281, mob. 26179829 **MONTĀŽNIEKS DE**

PADOMS

Mazulis dosies uz bērnudārzu? Kā viņu sagatavot?

Šis ik rudeni ir jautājums, par kuru aizdomājas tie vecāki, kuru mazuli pirmo reizi dosies uz bērnudārzu. Kā sagatavot atvasi jaunajam dzīves posmam, stāsta bērnudārza *Bitīte* vadītāja Līga Megne un psiholoģe Inese Birģele.

NEATŅEMT MĪLMANTIŅAS

„Viens no svarīgākajiem aspektiem ir vecāku un izglītības iestādes savstarpējā uzticēšanās. Tikai tad, ja vecāki būs pārliecināti, ka viņu bērns tur jūtas labi, viņi būs gatavi bez stresa savu bērnu atstāt,” stāsta Kuldīgas pirmsskolas izglītības iestādes *Bitīte* vadītāja L.Megne.

„Svarīgi, lai vecāki sarunājas ar skolotāju, lai skolotāja pastāsta, kā bērniņam klājies pa dienu, bet vecākiem noteikti jāpastāsta par savu bērnu, jo bieži vien vecāki uzskata, ka nav svarīgi pastāstīt, piemēram, par alerģijām.”

Vecāki bieži uztraucoties par praktiskām lietām – ēšanu, gulēšanu. „Bieži vien mazajiem bērniem vēl ir autiņbikses, un, ja tā ir, nevajag bērnam tās ņemt nost dažas dienas pirms bērnudārza vai pirmajā dienā, jo tas viņam radīs papildu stresu. Lai viņš nāk tāds, kāds ir,

mēs vispirms viņu pieradināsim pie bērnudārza un pēc tam darīsim arī šo otru darbiņu.

Vairums vecāku uztraucas, ka bērniņš nepaēdīs, jo pats vēl īsti nemāk, bet bērniņš ēdīs tik, cik varēs pats, pārējo palīdzēs skolotājs.

Daudziem bērniem ir savas mīlmantiņas, un sākuma periodā neko nevajag atņemt, bet dot tās līdzi, jo bērns mācās palikt kādu laiku bez vecākiem un šī mantiņa tajā brīdī viņam ir mīļākais, kas viņu nedaudz nomierina.”

L.Megne atgādina, ka, uzsākot bērnudārza gaitas, ir svarīgi doties pie ģimenes ārsta un sakārtot veselības dokumentu paketi. Vēl svarīgi esot sarīpēt bērnam apģērbu, tam galvenokārt jābūt ērtam un viegli uzvelkamam.

ĀTRAS UN PĀRLIECINĀTAS ATVADAS

Psiholoģe I.Birģele iesaka pirms bērnudārza ar bērnu aprunāties, pastāstīt, kur viņš ies, ko darīs, ka satiks jaunus draugus, kā pavadīs dienu, kamēr vecāki būs darbā. „Var aiziet apskatīt bērnudārzu, paspēlēties rotaļu laukumā, lai vide jau būtu pazīstama. Būtu ļoti ievērot jau zināmu režīmu, no rītiem

agrāk celties, pagulēt pusdienlaiku. Lai bērns pierod pie ritma, kāds būs dārziņā. Sākumā bērniņu būtu ieteicams neatstāt uz visu dienu un pēc kādām dienām klausīt, ko audzinātāja saka, vai viņš spēlējas ar citiem vai viens pats sež stūrītī sabēdājies, lai zinātu, vai var atstāt jau uz visu dienu vai vēl vest līdz pusdienlaikam. Maziem bērniem adaptāciju var atvieglot, iedodot kādu papildu brīvdienas, piemēram, nedēļas vidū.

No rītiem, atstājot bērnu, obligāti jāpasaka, ka vakarā atnāksiet viņam pakaļ neatkarīgi no tā, vai viņš pazīst pulksteni vai ne, jo mazāki bērni, kad viņus atstāj, reizēm uzskata, ka viņi nekad to mammu vairs nesatiks, tāpēc šie vārdi *būšu tev pakaļ* var iedrošināt. Vakārā pirms iedrošināt mājās, 20–30 minūtes bērnam jāvelta nedalīta uzmanība, lai viņš sajostos vajadzīgs un tas palīdzētu šo nošķirtību pārdzīvot. Svarīgi arī no rītiem celties laicīgi, lai nebūtu steigas un neviens nebūtu satraucies, lai viss notiktu mierīgi. Sākumā visi bērni raud, tāpēc nav vajadzīgas ilgās atvadas. Ja mēs paši nevaram šķirties, tas vēl vairāk satrauc bērnu,” stāsta I.Birģele.

Antra Grīnberga

VIETĒJAIS MEŽIZSTRĀDES UZNĒMUMS
PĒRK MEŽA ĪPAŠUMUS, CIRSMAS, AUGOŠUS KOKUS
283 688 38 261 299 19
info@lmu.lv www.lmu.lv